

CONCEPT AMSTERDAMS KUNSTENPLAN 1993-1996

Amsterdam, 27 april 1992

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Boekmanstichting - Bibliotheek

Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam

telefoon: ~~24 37 36~~ ~~24 37 37~~ ~~24 37 38~~ 24 37 39

De uitleentermijn bedraagt een maand. Mits tijdig
aangevraagd is verlenging met een maand moge-
lijk, tenzij de publikatie inmiddels is besproken.

De uitleentermijn is verstreken op:

9 MAART 1993

15 OKT. 1993

23 NOV. 1993

14 JUNI 1994

21 APR. 1995

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord		pag. 1
I Inleiding		2
II Algemeen		
1. Uitgangspunten en financieel kader		4
2. Investerings		5
3. Arbeidsvoorwaarden		8
4. Participatie en bevolkingssamenstelling		8
5. Taakverdeling overheden		9
6. Regie		11
III Kunstsectoren		
1. Algemeen		12
2. Theater		
A. Theaters	Boekmanstichting - Bibliotheek	15
B. Toneelgezelschappen	Herengracht 415	19
C. Dansgezelschappen	1017 BP Amsterdam	21
D. Mimegezelschappen	Tel. 6243739	23
3. Muziek		
A. Podia		23
B. Overige		25
4. Film		26
5. Musea en expositieruimten		28
6. Beeldende kunst		30
7. Letteren		33
8. Manifestaties en festivals		33
9. Allochtonenkunst		34
10. Amateurkunst en kunsteducatie		35
IV Fondsvorming		39
V Budgetfinanciering		41
VI Samenvatting van voorstellen		
1. Beleidsvoornemens		42
2. Prioriteiten en posterioriteiten		44
3. Meerjarig gesubsidieerde instellingen		48
4. Afwijzingen van subsidieverzoeken		49

Bijlagen: 1. gecomprimeerde cultuurbegroting 1992
 2. overzicht investeringsplannen
 3. subsidies "Accommodaties kunstinstellingen" 1992
 4. subsidieregeling kunstenplan

Basismateriaal:

- beleidsplannen van kunstinstellingen
- eerste rapport Amsterdamse Kunstraad dd. juli 1991
- adviesaanvraag Wethouder Cultuur dd. 7 november 1991
- advies Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep Amsterdam dd. 28 februari 1992
- eindadvies Amsterdamse Kunstraad dd. 2 maart 1992
- aanvullend advies Amsterdamse Kunstraad dd. 30 maart 1992

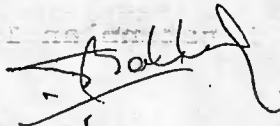
Telefoon 020-6829111
Overstroomtel. 020-6829178

Aldus zullen de schriftelijke reacties kunnen worden betrokken bij de overwegingen die ten grondslag liggen aan de uiteindelijke besluitvorming van de Gemeenteraad in juli a.s.

Ik dank U bij voorbaat voor Uw medewerking.

Hoogachtend,

Wethouder voor Cultuur, Educatie en Jeugdzaken

(Ernst C. Bakker)

1017 BP Amsterdam
Tel. 020 483739

BF/KZ

Verzameling Kommissie voor Cultuur
Indien U op de boezitting van donderdag 14 mei a.s. wilt
inspreken, dan verhoef U zich aan te melden bij mev. A. Klotzn,
Stadhuis, tel: 682.2244.
Zien de bovenvermelde tijdsdruk zou ik U tevens het volgende
wilt verzoeken. Indien U individueel of samen met anderen
schriftelijk wilt reageren op het concept-Kunstendian, dan
verhoef U dat zo spoedig mogelijk te doen, omdat de Commissie
voor Cultuur tijdig van Uw reacties in kennis kan worden gesteld.

gemeente Amsterdam

stadhuis, amstel 1
1011 PN amsterdam
telefoon 020-552.9111
doventeksttelefoon 020-20 92 79
telefax 020-552.3426
postbus 202
1000 AE amsterdam

behandelend ambtel.
R. Fritschy

Aan thans structureel gesubsidieerde
kunstinstellingen, overige indieners
van beleidsplannen en andere
geïnteresseerden

afdeling
CER/KZ
telefoon
552.2818
nummer
KZ'91/277
uw brief

onderwerp
Concept Amsterdams Kunstenplan 1993-1996

bijlagen

datum
28 april 1992

Geachte heer/mevrouw,

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Hierbij zend ik U het door het College van Burgemeester en Wethouders vastgestelde concept-Kunstenplan 1993-1996. Door omstandigheden is het verschijnen van het concept-Kunstenplan enigszins vertraagd, waarvoor ik Uw begrip vraag. In het belang van alle betrokkenen zal er echter naar worden gestreefd om de besluitvorming in de Gemeenteraad toch vóór het zomerreces te doen plaatsvinden.

Daartoe is het volgende -krappe- tijdschema opgesteld:

- . Hoorzitting Raadscommissie voor Cultuur 14 mei 1992
- . Vergadering Raadscommissie voor Cultuur 20 (en eventueel 26) mei 1992
- . Raadsvergadering 8/9 juli 1992.

De hoorzitting van donderdag 14 mei vindt plaats om 20.00 uur in de Boekmanzaal van het Stadhuis (zaal open vanaf 19.30 uur). De commissievergadering van woensdag 20 mei vangt aan om 10.00 uur op een nog nader te bepalen plaats. De eventuele vervolgvergadering van dinsdag 26 mei vindt plaats om 20.00 uur in de Boekmanzaal van het Stadhuis (zaal open vanaf 19.30 uur).

Indien U op de hoorzitting van donderdag 14 mei a.s. wilt inspreken, dan gelieve U zich aan te melden bij mevr. A.Kleijn, Stadhuis, tel: 552.2246.

Gezien de bovengenoemde tijdsdruk zou ik U tevens het volgende willen verzoeken. Indien U -individueel of samen met anderen- schriftelijk wilt reageren op het concept-Kunstenplan, dan gelieve U dat zo spoedig mogelijk te doen, opdat de Commissie voor Cultuur tijdig van Uw reacties in kennis kan worden gesteld.

Voorwoord

=====

Dit is geen cultuurnota, maar een kunstenplan: het Amsterdamse Kunstenplan 1993-1996. Om verdwijning in bureauladen zo veel mogelijk te voorkomen, is gestreefd naar een kort en krachtig kunstenplan. Er wordt concreet beleid geformuleerd dat vervolgens daadwerkelijk kan worden uitgevoerd, o.a. via de voorgestelde subsidieverdeling. De bondigheid van de voorliggende tekst is mogelijk gemaakt en bevorderd door het betrekkelijk lange voortraject van het kunstenplan.

Wij hebben voor dat arbeidsintensieve traject gekozen om het kunstenplan niet alleen op een bestuurlijk zorgvuldige wijze tot stand te brengen, maar ook om er een zo groot mogelijk draagvlak voor te creëren.

Kort samengevat zijn achtereenvolgens de volgende stappen gezet:

- Het programmakkoord van de Collegepartijen dd. mei 1990, waarin het voornemen tot invoering van een meerjarig kunstenplan en meerjarige budgetfinanciering is vastgelegd;
- De startnotitie van de Wethouder Cultuur dd. 18 oktober 1990, waarmee de opzet van de kunstenplanprocedure is vastgesteld;
- De eerste adviesaanvraag van de Wethouder Cultuur dd. 4 april 1991 aan de Amsterdamse Kunstraad, waarin om een algemene analyse van de kunstensector is verzocht;
- Ruim 110 meerjarenbeleidsplannen en meerjarenbegrotingen van kunstinstellingen;
- Het eerste rapport van de Amsterdamse Kunstraad dd. juli 1991 ter voorbereiding op het kunstenplan;
- De tweede adviesaanvraag van de Wethouder Cultuur dd. 7 november 1991, waarin de contouren en richting van het kunstenplan zichtbaar zijn gemaakt;
- Het advies van de Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep dd. 28 februari 1992;
- Het eindadvies van de Amsterdamse Kunstraad dd. 2 maart 1992.

Het vele voorwerk van kunstwereld, Kunstraad en gemeentebestuur heeft geresulteerd in het voorliggende kunstenplan. Toch wordt in het plan zelf weinig geciteerd uit of verwezen naar eerdere discussies en stukken. Omwille van de leesbaarheid is gekozen voor een op zichzelf staand stuk, zij het dat naar believen van eerdere teksten gebruik is gemaakt.

I Inleiding

=====

De voortdurende vraag van de politiek en de samenleving naar legitimering van overheidssteun voor de kunst wordt in de kunstwereld zelf vaak als irritant ervaren. Daarbij wordt dan gewezen op het onoplosbare karakter van de vraag en op het feit dat juist "de kunst zichzelf bij voortduring ter discussie stelt door andersoortige relaties met de werkelijkheid aan te gaan" (eerste rapport Amsterdamse Kunstraad, pag. 5).

Het aardige is nu dat het laatste zonder voorbehoud ook voor de politiek geldt. Het is dan ook geen wonder dat kunst en politiek onderling voortdurend andersoortige relaties aangaan en dat het legitimeringsvraagstuk in al zijn onoplosbaarheid telkens weer terugkeert om vervolgens een tijdelijke oplossing te vinden (bijvoorbeeld in het kader van het voorliggende vierjarige kunstenplan).

Daarbij gaat het overigens niet zo zeer om de legitimering van kunst op zichzelf. De intrinsieke waarde van kunst in het algemeen wordt immers zelden of nooit aangevochten. De discussie betreft daarentegen altijd aard en omvang van de overheidsbemoeienis met c.q. de overheidssteun aan kunst. Helaas wordt die discussie vaak met onwaarachtige en modieuze argumenten gevoerd. Zij is ook verre van eenvoudig, aangezien niet volstaan kan worden met een verwijzing naar de intrinsieke waarde van kunst. De bevestiging daarvan helpt niet bij de vaststelling van een (meerjaren)cultuurbegroting.

In het actieplan dd. april 1991 van Amsterdam Kunstenstad wordt het legitimeringsvraagstuk geenszins omzeild. De legitimering van een gezamenlijke krachtsinspanning van overheden, kunstwereld en bedrijfsleven wordt gevonden in een toenemende "concurrentiestrijd" tussen steden en stedelijke agglomeraties in een verenigd Europa, waarbij de "internationaal toonaangevende positie van Amsterdam onder druk staat" en "Amsterdam in een neergaande spiraal terecht dreigt te komen" (Actieplan, pag. 1).

Naar ons oordeel is de kunstensector echter geen gewone bedrijfstak met de elders normale marktmechanismen. Er woedt in Europa (en de rest van de wereld) geen strijd op leven en dood tussen kunstcentra, zoals dat in tal van andere bedrijfstakken wel het geval is en waar de één zijn dood, inderdaad de ander zijn brood is. Voor internationaal opererende kunstenaars en kunstinstellingen geldt uiteraard een internationale vorm van concurrentie, maar die is doorgaans toch van andere aard. Voor zover er directe concurrentiestrijd tussen kunstcentra bestaat, is het toch vooral een prestigestrijd waarin steden als Parijs excelleren.

Het is zeer de vraag of Amsterdam -door "Europa-koorts" bevangen- zich in deze prestigestrijd omwille van het prestige of van de strijd zelve moet mengen. Wél is het moment angebroken om ons af te vragen of het bestaande bestel toereikend is om Amsterdam als een centrale plaats op de culturele kaart van Europa te houden.

Het rijke Amsterdamse kunstbezit en kunstleven berusten niet op toeval. Zij zijn tot ontwikkeling gekomen in een langdurig proces dat slechts kon plaatsvinden in de voor Amsterdam kenmerkende geestesvrijheid, die een traditie van eeuwen kent en die altijd een grote aantrekkingskracht op kunstenaars uit binnen- en buitenland heeft uitgeoefend. Op haar beurt heeft de stad tot op

INTERNATIONAAL

e
c
o
n
o
m
i
s
c
h

heden volop geprofiteerd van de inbreng van kunstenaars en kunstminnenden en is zij aldus stád gebleven en geen grootstedelijk dorp geworden. Dat laatste is -afgezien van de waarde van kunst(leven) op zichzelf- de essentiële bijdrage van de kunstsector aan Amsterdam.

De steun van overheid (en bedrijfsleven) aan de Amsterdamse cultuursector kan slechts plaatsvinden op een **in vrijheid vast te stellen ambitieniveau**. Daarbij dient Amsterdam haar eigen inhoudelijke maat te zijn en dient zij uit te gaan van haar eigen kwaliteiten, karakter en ontwikkelingen. Anders gezegd: de ambities moeten recht doen aan de eigenwijze allure en zorgzaamheid die Amsterdam van oudsher aan de dag heeft gelegd. Dan blijft de kunstensector één van de sterkten van de stad, waarmee zij zich profileert en onweerstaanbaar maakt. Dan ook mengt Amsterdam zich niet in een heilloze prestigestrijd, maar verdedigt en versterkt zij haar uniciteit. Dat is belangrijk, want in de toekomst zou cultuur wel eens het enige kunnen zijn waarin mensen en landen zich in een verenigd Europa nog van elkaar onderscheiden.

Het onbetwistbare belang van de kunstensector voor Amsterdam heeft ons tot uitzonderlijke voorstellen gebracht. Voor het Kunstenplan 1993-1996 geldt als financieel uitgangspunt dat -ondanks de financiële noden van de gemeente- op de cultuurbegroting niet bezuinigd zal worden, zij het dat het budgetrecht van de Raad uiteraard te allen tijde van kracht blijft. Dat voorbehoud moet derhalve ook gelden bij de vaststelling van de komende begroting 1993. De in dit kunstenplan voorgestelde herschikkingsoperatie van prioriteiten en posterioriteiten verloopt budgettair-neutraal. Daarnaast willen wij langs verschillende wegen de culturele infrastructuur van de stad versterken. Het betreft zowel onderhoud en vernieuwing van bestaande accommodaties als grote nieuwe projecten. In de laatste categorie wordt de volgende prioriteitsvolgorde aangebracht:

1. uitbreiding van het Stedelijk Museum;
2. realisering van een Centrum voor Moderne Muziek;
3. realisering van een Nieuw Theater voor Toneelgroep Amsterdam.

II Algemeen

1. Uitgangspunten en financieel kader

In dit kunstenplan valt onderscheid te maken tussen enerzijds beleidsvoornemens, waaronder de invoering van meerjarige budgetfinanciering bij kunstinstellingen, en anderzijds een budgettair-neutrale herschikkingsoperatie van prioriteiten en posterioriteiten.

→ De aloude algemene uitgangspunten van het gemeentelijke kunstbeleid zijn onomstreden en blijven onverminderd van kracht: zorg voor kwaliteit, verscheidenheid en vernieuwing van de kunst(en) alsmede zorg voor de actieve en receptieve participatie op kunstgebied. Het is verheugend dat deze aandachtspunten nog steeds -ook in het buitenland- als sterke punten van de Amsterdamse kunstensector worden onderkend. Dat beleid willen wij voortzetten op het in de inleiding reeds genoemde hoge, doch realistische ambitieniveau. Het realistische karakter komt in dit kunstenplan mede tot uitdrukking in de soms pijnlijke subsidiekeuzen die tussen en binnen de verschillende kunstsectoren worden gemaakt.

Zonder in cultuurfilosofie te vervallen, kan in het kunstenveld een ontwikkeling worden vastgesteld die in bepaalde opzichten tevens een algemeen-maatschappelijke gelding heeft: de voortdurend toenemende differentiatie, zo niet fragmentatie. Dat mag aan de zo gewenste en geroemde verscheidenheid van de kunstensector bijdragen, het stelt de subsidiërende overheid tegelijkertijd voor steeds grotere keuzeproblemen. Zo is in het kader van de kunstenplanprocedure een extra structureel subsidiebedrag van in totaal ca f 30 miljoen aangevraagd en een investeringsbedrag van ca f 45 miljoen.

Hier moet derhalve als adagium gelden: niet alles kan en niet alles kan tegelijk, te meer waar Amsterdam op andere terreinen dan de kunst eveneens voor grote (financiële) opgaven staat.

Ons hoge ambitieniveau voor de komende jaren komt tot uitdrukking in zowel de beleidsvoornemens als het financiële kader van het kunstenplan.

De huidige cultuurbegroting 1992 bedraagt ca. f 110 miljoen -exclusief ca. f 18 miljoen kapitaallasten-, waarvan ca. 70% wordt besteed aan 12 grote(re) kunstinstellingen (zie bijlage 1). Op basis van deze begroting zullen de rompbegrotingen 1993 t/m 1996 worden opgesteld. Daarbinnen vindt een zgn. "oud-voor-nieuw"-herschikking plaats die budgettair-neutraal verloopt. De herschikkingsoperatie omvat een bedrag van ruim f 4,5 miljoen, zijnde ruim 4% van de huidige begroting (zie verder hoofdstuk VI.2: Prioriteiten en posterioriteiten). Bovendien vindt een herschikking plaats binnen de gelden voor beeldende kunst -in ruime zin opgevat- en kunsteducatie.

Interne en externe flexibiliteit bij budgetfinanciering

De essentie van meerjarige c.q. vierjarige budgetfinanciering is een speciale combinatie van continuïteit en flexibiliteit. De continuïteit is gedurende een kunstenplanperiode in principe verzekerd en de flexibiliteit vooral na afloop van een oude

Sog.
Maatsch

4 ja
budget-
finan-
ciering

periode en bij de start van een nieuwe periode. Gedurende een kunstenplanperiode is de interne én externe flexibiliteit door de toekenning van vierjarige budgetten beperkt en dat vormt beleidsmatig tot op zekere hoogte een probleem.

De **externe** flexibiliteit -d.w.z. de mogelijkheid van jaarlijkse afwegingen tussen portefeuilles, inclusief die van Cultuur- blijft gegarandeerd door het bestaande budgetrecht van de Raad. Dat budgetrecht vormt het vanzelfsprekende algemene voorbehoud bij toekenning van meerjarige budgetten aan kunstinstellingen.

De **interne** flexibiliteit -d.w.z. de mogelijkheid om binnen de portefeuille Cultuur in te spelen op tussentijdse ontwikkelingen gedurende een kunstenplanperiode- zou theoretisch kunnen worden verkregen door extra posterioriteiten op te voeren ter creëring van een gewenste "buffer". Wij zien daartoe thans geen kans. Wel zijn er gelukkig andere mogelijkheden. Met ingang van 1994 komt het verschil van f 85.000,-- tussen de voorgestelde posterioriteiten en prioriteiten beschikbaar en met ingang van 1995 vervalt de prioriteit Amsterdam Kunstenstad van f 200.000,-- (zie hoofdstuk VI.2). Bovendien biedt het structurele investeringsbedrag van f 1 miljoen (prioriteit 1, Investerings- zie de volgende paragraaf) mogelijkheden voor flexibele aanwending en hetzelfde geldt voor de zgn. "WVC-gelden" op het terrein van de beeldende kunst, vormgeving en architectuur. Tenslotte zullen bij doorvoering van de fonds(en)vorming besparingen kunnen optreden die eveneens flexibel kunnen worden ingezet (zie hoofdstuk IV).

2. Investerings

Reeds eerder in de kunstenplanprocedure is een investeringsplan aangekondigd. Bij materiële investeringen kan de volgende indeling worden gehanteerd:

- a) klein onderhoud: intern onderhoud en vervangsinvesteringen;
- b) groot onderhoud;
- c) vernieuwing en aanpassing van bestaande accommodaties;
- d) uitbreiding van bestaande accommodaties alsmede nieuwe accommodaties.

ad a) Bij een aantal bestaande accommodaties is een inhaaloperatie nodig, waarvoor binnen de lopende exploitatiebegrotingen van kunstinstellingen geen ruimte is. De omvang van dit probleem dient niet te worden onderschat. Als prioriteit wordt in de cultuurbegroting derhalve een structureel bedrag van f 1 miljoen opgenomen ten behoeve van de categorieën a) en c). De investeringsbedragen kunnen hetzij incidenteel, hetzij gekapitaliseerd in de vorm van leningen worden verstrekt. Daartoe zullen concrete voorstellen worden ontwikkeld op basis van de reeds ingediende aanvragen van kunstinstellingen (zie bijlage 2: Overzicht investeringsplannen). In het investeringsplan zullen tevens objectsubsidies voor een jaarlijks te bepalen aantal nieuwe ateliers/atelierwoningen worden opgenomen, in aansluiting op een verzoek daartoe van de Stichting Woon- en Werkruimten voor

Kunstenaars.

In de huidige begroting van het Muziektheater zijn geen posten opgenomen voor grote vervangingsinvesteringen. Gegeven de oorsprong en omvang van deze problematiek zullen majeure vervangingsinvesteringen in het Muziektheater -buiten het financiële kader van het kunstenplan- worden betrokken bij de jaarlijkse prioriteitenafweging binnen de totale gemeentebegroting. De eerste gelegenheid daartoe doet zich voor bij de opstelling van de begroting 1993.

- ad b) Groot onderhoud is een verantwoordelijkheid van de eigenaar, ongeacht of het de gemeente zelf betreft dan wel een particulier c.q. een particuliere instantie. De aan het onderhoud verbonden kosten zijn in principe in de -al dan niet gesubsidieerde- huur verdisconteerd.
- ad c) In het op te stellen investeringsplan (zie ad a) zal prioriteit worden verleend aan de verbouwingsplannen voor Bellevue en de Melkweg (zie verder hoofdstuk III, Kunstsectoren).
In Bellevue wordt bij realisering van de verbouwing de zo zeer gewenste uitbreiding van de bezoekerscapaciteit en het speeloppervlak verkregen. Het grotere speeloppervlak zal vooral van belang zijn voor dansvoorstellingen, aangezien geen van de kleinere theaters in Amsterdam daarvoor thans echt geschikt is.
De Melkweg verkeert momenteel in een enigszins armoedige staat, waar met uitvoering van het verbouwingsplan een rigoreus en welkom einde aan wordt gemaakt.
Het moge duidelijk zijn dat de realisering van de beide verbouwingen zowel van de Stichting Theatercombinatie Bellevue-Nieuwe de la Mar als van de Stichting Melkweg forse financiële inspanningen zal vergen mede met behulp van derden. Gegeven de exploitatieresultaten en -mogelijkheden (relatief hoge bezoekersinkomsten en horeca-omzet) zal met name de Melkweg daarop worden aangesproken.
- ad d) Deze categorie vormt een verhaal apart. Men dreigt al te gemakkelijk te vergeten, dat Amsterdam in de afgelopen jaren is verrijkt met de komst van het Muziektheater, het nieuwe Joods Historisch Museum en het Nationaal Vakbonds Museum alsmede met het hernieuwde gebruik van de gerestaureerde Nieuwe Kerk en de Beurs van Berlage. Toch is de tijd aangebroken voor forse impulsen in de culturele infrastructuur. Van gemeentewege zal daarbij prioriteit uitgaan naar achtereenvolgens: 1. uitbreiding van het Stedelijk Museum, 2. realisering van een Centrum voor Moderne Muziek en 3. realisering van een Nieuw Theater voor Toneelgroep Amsterdam. Eventueel kan daar een Nieuw Filmtheater aan worden toegevoegd (zie verder hoofdstuk III: Kunstsectoren).

*Niet alleen
door overheid
te realiseren*

Nog meer dan bij categorie c) geldt hier dat deze projecten door de overheid alléén niet te realiseren zijn. Deze projecten kunnen slechts binnen "het rijk van de mogelijkheden" komen in een vorm van publiek-private-samenwerking tussen overheid, kunstinstelling(en) en derden, die van de betrokken kunstinstelling zelf eveneens forse financiële

inspanningen zal vergen.

Definitieve besluitvorming over deze projecten zal pas kunnen plaatsvinden op basis van toekomstige deugdelijk onderbouwde voorstellen. Het door de Raad reeds eerder genomen principebesluit over de uitbreiding van het Stedelijk Museum en de thans voorgelegde principebesluiten over het Centrum voor Moderne Muziek en het Nieuw Theater maken duidelijk, dat met de voorbereiding van de voorstellen ernst wordt gemaakt.

In deze voorstellen zal te zijner tijd o.a. moeten zijn aangegeven welke (investerings)bijdragen door de respectieve partners worden ingebracht. De voorstellen worden dan -voor zover het de benodigde gemeentelijke bijdragen betreft- betrokken bij de afwegingen ten aanzien van de prioriteiten in het kader van de jaarlijkse vaststelling van de gemeentebegroting, zoals dat in het verleden altijd het geval is geweest bij grootschalige investeringen in de (culturele) infrastructuur. De daarvoor benodigde bedragen zijn immers van een omvang die niet op te brengen is binnen bestaande begrotingen.

Daarnaast achten wij het -ter onderstreping van het belang van deze versterkingen van de culturele infrastructuur- passend om reeds nu binnen het budgettaire-neutrale kader van het kunstenplan substantiële reserveringen te treffen (zie verder hoofdstuk III).

De Kunstraad stelt de gemeente voor om zoveel mogelijk kunstaccommodaties (om niet?!) te verwerven en in beheer te geven aan het Gemeentelijk Grondbedrijf. Dit voorstel staat haaks op het vigerende beleid om gemeentelijk onroerend goed -waar mogelijk en verantwoord- af te stoten.

In de kunstsector zal verkoop van gemeentelijke panden niet of nauwelijks plaatsvinden, aangezien met verkoop van kunstaccommodaties de culturele bestemming op termijn gevaar kan open en de veiligstelling van deze bestemming in het algemeen juist dient te prevaleren.

Wij zien echter geen reden om in de cultuursector het tegenovergestelde van het afstotingsbeleid -dat wil zeggen: een aankoopbeleid- in te voeren, zij het dat er goede redenen kunnen zijn om in zeer speciale gevallen uitzonderingen te maken en wél tot aankoop over te gaan.

Het voorstel van de Kunstraad om via "de reserves van het Grondbedrijf tegen schappelijke voorwaarden onderhouds-investeringen te doen zonder belasting van de kunstbegroting" (Eindadvies, pag.9), klinkt sympathiek, maar is in onze ogen weinig zakelijk en inzichtelijk.

De portefeuille Grondzaken is in principe geen subsidieportefeuille zoals die van Cultuur en wij achten het onjuist om de kunstsector bij wijze van uitzondering óók via Grondzaken te subsidiëren.

Het Grondbedrijf wordt geacht zakelijk te opereren. Dat betekent o.a. het zichtbaar maken en doorberekenen van kosten alsmede het deponeren van de rekeningen op de juiste plek. Onderhoudskosten worden aldus verdisconteerd in de huurprijs, waarbij het niet ter zake doet of de huurder toevalligerwijs een gesubsidieerde kunstinstelling is. Betreft het een kunstinstelling die een exploitatiesubsidie geniet, dan dient de huurprijs in principe in

het subsidie te worden verwerkt.
 Terzijde merken wij op, dat het tevens goed gebruik is om kapitaallasten van investeringen in de culturele infrastructuur op te nemen in de cultuurbegroting en aldus zichtbaar te maken.

3. Arbeidsvoorwaarden

Het is onmiskenbaar dat in delen van de gesubsidieerde kunstsector wordt gewerkt onder sociale arbeidsvoorwaarden die in andere sectoren inmiddels ondenkbaar zijn. Een actiever gebruik door kunstenaars en kunstinstellingen van de mogelijkheden binnen de werkgelegenheidsregelingen en de regelingen op het gebied van de sociale vernieuwing moet worden bevorderd. Tevens is een betere afstemming van de landelijke sociale regelingen op de specifieke positie van kunstenaars geboden.

Een onderscheid dient gemaakt te worden tussen structureel gesubsidieerde kunstinstellingen en incidenteel gesubsidieerde activiteiten.

Bij een viertal kleinere theaters ontbreekt nog steeds een fatsoenlijke pensioenregeling. Om dat slepende probleem afdoende op te lossen, wordt door ons als prioriteit een structureel bedrag van in totaal f 165.000,-- opgevoerd ten behoeve van Balie, Bellevue-Nieuwe de la Mar, Kleine Komodie en Krakeling (zie verder hoofdstuk III.2.A: Theaters).

In de afgelopen jaren is bij de besteding van de vrije kredieten een aloude dilemma steeds pijnlijker geworden: integrale honorering van de reële begroting van een (zeer) klein aantal aanvragen versus ontoereikende subsidiëring van een groter aantal aanvragen, waardoor aan deelnemers van projecten geen reële honorering kan worden verschaft. Bij min of meer gelijkblijvende vrije kredieten zal dit dilemma de komende jaren niet verdwijnen. Ook de door de Kunstraad voorgestelde tweedeling tussen volledig gehonoreerde projecten versus minimale subsidies voor zgn. "starters" is en blijft een noodgreep.

Het komt ons niet wenselijk voor om thans algemene richtlijnen voor de besteding van de vrije kredieten op te stellen. Het lijkt verstandiger om per subsidieronde en per discipline naar bevind van zaken te handelen.

4. Participatie en bevolkingssamenstelling

Bij discussies over kunstparticipatie gaat het meestal uitsluitend over bezoekers van theaters, concertzalen, musea en andere kunstaccommodaties. Mensen komen echter ook op geheel andere wijze -gewild of ongewild- met kunst in aanraking: bijvoorbeeld via de media of eenvoudigweg op straat. Bovendien zijn daar nog al degenen die zélf kunst beoefenen: als amateur of in het kader van kunsteducatie. Kunstparticipatie heeft derhalve een veel grotere omvang dan men zich doorgaans realiseert.

Met regelmaat is aangetoond, dat het kunstpubliek in zijn algemeenheid niet zo zeer een financiële als wel een culturele

"elite" vormt, die sterk wordt bepaald door afkomst en opleiding. Daarbij dient bedacht te worden, dat deze groep kunstminnenden -zeker in Amsterdam met zijn gevarieerd kunstaanbod- zeer gemêleerd van samenstelling is. Bovendien staat vast dat in Amsterdam niet alleen het totale bezoekersaantal -al dan niet uitgesplitst naar kunstdiscipline- verreweg het hoogste in Nederland is, maar óók het bezoekersaantal per vergelijkbare accommodatie en vergelijk-bare productie/voorstelling/tentoonstelling.

Niettemin dient voortdurend gestreefd te worden naar vergroting van toegankelijkheid tot kunst(beoefening) en naar vergroting van het kunstpubliek. Het belang daarvan is vanzelfsprekend, zowel uit hoofde van de legitimering van overheidssteun aan de kunstensector als uit financiële overwegingen. Daarbij kan niet genoeg worden gehamerd op de noodzaak om ernstig rekening te houden met de immer veranderende bevolkingssamenstelling van Amsterdam.

In eerste instantie is verhoging van de actieve en receptieve participatie een zaak van de kunstinstellingen zelf (producenten en accommodaties). Het marketing-denken neemt in de kunstensector snel toe, maar ook hier past nuancering. Er is een groot verschil tussen kunst die op inventieve wijze naar marktvergroting zoekt -bijvoorbeeld door in te spelen op de veranderende bevolkingssamenstelling- en kunst die "op bestelling" van vermeende markten wordt gemaakt.

Voor de gemeente is hier ook een taak weggelegd. Wij denken dan vooral aan inspanningen op het terrein van amateurkunst en kunsteducatie met bijvoorbeeld de door ons nagestreefde brede aanpak van kunsteducatie op de basisschool en op scholen voor voortgezet onderwijs (zie verder hoofdstuk III). Tevens zal speciale aandacht worden gegeven aan radio en televisie als middelen ter vergroting van de cultuurparticipatie. Bij de verdere ontwikkeling van de Amsterdamse lokale radio en televisie zal een plaats worden ingeruimd voor informatie over en uitzending van kunst. Daarbij zal worden ingespeeld op de mogelijkheden die de nieuwe opzet van de Amsterdamse lokale radio en televisie biedt.

De financiering van de kunstprogramma's zal overigens niet lopen via de cultuurbegroting, maar via de middelen van de lokale media. Aldus stellen wij voor om het subsidieverzoek van Kunstkanaal in het financiële kader van het kunstenplan af te wijzen.

5. Taakverdeling overheden

Rijk en gemeente

De taakverdeling tussen overheden op het terrein der kunsten roept met enige regelmaat discussie op. Bij de opstelling van de huidige kunstenplannen van gemeente en rijk geven wij er de voorkeur aan om deze kwestie pragmatisch te benaderen.

In al onze bereidheid om de bestaande problemen in de Amsterdamse kunstensector onder ogen te zien, ontgaat ons de prangende

problematiek die volgens de Kunstraad valt te ontwaren bij de huidige taakverdeling tussen rijk en gemeente. Immers, bij de musea heeft een heldere taakverdeling reeds jaren geleden met de zgn. "kleine musea-ruil" haar beslag gekregen; op het terrein van de beeldende kunst is inmiddels een - ook door de Kunstraad onderschreven - alleszins werkbare taakverdeling in gang gezet en op het terrein van de podiumkunsten bestaat sinds 1987 een bestuursovereenkomst tussen rijk en gemeente, die met enige aanpassingen ook in de komende kunstenplanperiode weer naar tevredenheid zal kunnen werken.

Met inbegrip van deze aanpassingen zien wij geen dwingende redenen om de taakverdeling tussen rijk en gemeente thans -in het kader van de respectieve kunstenplannen- weer als principieel discussiepunt op te voeren.

Het bovenstaande impliceert uiteraard niet dat de taakverdeling er in de toekomst niet geheel anders uit zou kunnen of moeten zien. Zo is het niet ondenkbaar dat in toekomstige algemene decentralisatie-operaties van het rijk ook de kunstensector aan de orde zal komen. In dat kader zal het echter niet gaan om uitruil van verantwoordelijkheden, maar eerder om het overdragen van rijksverantwoordelijkheden aan Amsterdam ten einde van gemeentewege meer greep te krijgen op de totale "kunstpyramide". Dat zou in onze ogen een beduidend interessantere optie zijn dan het idee van de Kunstraad om het rijk verantwoordelijk te maken voor "alles wat internationaal en nationaal van belang is" en de gemeente voor "het nieuwe en hedendaagse" (Eindadvies, pag.10).

Een onmiskenbaar en tot erkentelijkheid stemmend feit is, dat Amsterdam in het rijkskunstbeleid van oudsher een prominente plaats inneemt. Zulks neemt niet weg dat het een goede zaak zou zijn wanneer ook van rijkswege nog ruimhartiger dan thans werd erkend, dat Amsterdam het culturele hart van het land is.

Centrale stad en stadsdelen

Bij de invoering van stadsdelen zijn kunst en cultuur indertijd tot centrale voorzieningen verklaard. Wel werd bij wijze van uitzondering de zorg voor buurttheaters, artotheken, percentage-regelingen en kunstspreiding aan de stadsdelen overgedragen, aangezien zulks paste binnen het algemene takenpakket van de stadsdelen. Tevens verkregen de stadsdelen de vrijheid om in aanvulling op het kunstbeleid van de centrale stad een eigen beleid te voeren (waarvan een aantal stadsdelen inmiddels ook op prijzenswaardige wijze gebruik heeft gemaakt). De betreffende besluiten zijn in februari 1991 nog eens herbevestigd door College en Commissie voor Cultuur.

Over deze taakverdeling tussen centrale stad en stadsdelen maakt de Kunstraad behartenswaardige, kritische opmerkingen met als conclusie dat de gemaakte uitzonderingen moeten worden teruggedraaid.

Ondanks begrip voor de argumentatie van de Kunstraad nemen wij dit advies thans niet over, aangezien een dergelijke ingreep voortijdig zou zijn. Wij geven er de voorkeur aan om deze kwestie mee te nemen bij de toekomstige evaluatie van de stadsdelen.

6. Regie

De tijden veranderen. Waar de Oost-Europese centrale (meer-jaren)planeconomie is ingestort, wordt in Nederland de systematiek van vierjarige kunstenplannen geïntroduceerd. Waar nog niet zo lang geleden menige kunstinstelling of kunstenaar de overheid bijna instinctief op afstand wilde houden, wordt thans diezelfde overheid van vele kanten haast gesmeekt om een centrale regie-functie te vervullen.

Dat is opmerkelijk, aangezien in Nederland -en ook in Amsterdam- het kunstbeleid van oudsher sterk is gericht op en beïnvloed door ontwikkelingen in de kunstwereld zelf. Het is temeer opmerkelijk, aangezien in andere sectoren de "terugtrekkende overheid" aan de orde van de dag is en de sturende invloed van de overheid in het algemeen in twijfel wordt getrokken.

Zonder voor onze verantwoordelijkheden weg te lopen, willen wij nu reeds waarschuwen voor overspannen verwachtingen ten aanzien van de regie van de overheid. Alle zegen kan niet van boven komen. Wel nemen wij de suggesties van de Kunstraad ernstig, indien met regie wordt bedoeld "een inspirerend en coördinerend beleid, dat zich richt op wat de mogelijkheden van de individuele kunstenaars, groepen, gezelschappen en instellingen te boven gaat" (eindadvies Amsterdamse Kunstraad, pag. 7). Dat vereist meer dan in het verleden een intensief netwerk tussen Stadhuis -bestuurlijk en ambtelijk- en kunstwereld.

Daartoe zal de onevenredig grote aandacht en capaciteit die thans aan de verdeling van de vrije kredieten worden besteed, aanzienlijk moeten worden teruggebracht via fonds(en)vorming (zie hoofdstuk IV: Fondsvorming). Dat geldt voor College, Wethouder Cultuur en Commissie voor Cultuur, maar zeker ook voor de afdeling Kunstzaken/Hoofdafdeling CER en de Amsterdamse Kunstraad. Na overdracht van ambtelijke capaciteit aan de nieuwe fondsen zal de resterende menskracht meer moeten worden ingezet voor beleidsactiviteiten, voortvloeiende uit de regiefunctie, en minder voor subsidieverstrekking.

In dit verband kan ook Amsterdam Kunstenstad goede diensten bewijzen. Het actieplan van deze coalitie tussen overheden, bedrijfsleven en kunstwereld omvat immers punten die zeer wel passen binnen de bovenomschreven regiefunctie. Amsterdam Kunstenstad is in onze ogen geen verzameling studieclubjes, maar een netwerk en samenwerkingsverband, gericht op de uitvoering van concrete actiepunten. Daarbij kan uiteraard gebruik worden gemaakt van het voorliggende kunstenplan.

Conform eerdere intenties wordt door ons voorgesteld om aan Amsterdam Kunstenstad in de jaren 1993 en 1994 evenals in 1992 een gemeentelijk subsidie van f 200.000,-- te verstrekken.

III Kunstsectoren

=====

1. Algemeen

In dit hoofdstuk komen de verschillende kunstsectoren achtereenvolgens aan de orde. Begrijpelijkwijls zijn de beleidsvorming en besluitvorming niet op alle terreinen even ver gevorderd. Met name bij de sectoren beeldende kunst en amateurkunst/kunsteducatie is sprake van globale -maar richtingbepalende- beleidsvoornemens, die in de komende periode nader zullen worden uitgewerkt. Hetzelfde geldt overigens ook voor de voorstellen tot fonds(en)vorming in hoofdstuk IV.

Ingediende beleidsplannen/subsidieverzoeken

Er zijn ruim honderd beleidsplannen ingediend, waarvan ongeveer de helft door thans van gemeentewege structureel gesubsidieerde instellingen en de andere helft door "nieuwkomers". Noch in de adviezen van de Kunstraad, noch in het voorliggende kunstenplan komen deze instellingen alle afzonderlijk aan de orde.

Bij de thans structureel gesubsidieerde instellingen gaat de aandacht vooral uit naar de voorgestelde posterioriteiten en structurele prioriteiten en naar diegene die om andere redenen speciale aandacht behoeven. Op instellingen die niet afzonderlijk worden genoemd, is voortzetting van bestaand beleid en bestaande subsidiëring van toepassing.

Voor de "nieuwkomers" geldt een ander verhaal. Veel van de aanvragen betreft kleinere gezelschappen op het gebied van de podiumkunsten (toneel, dans, mime, muziek, muziektheater, e.a.). In hoofdstuk II.5 is reeds vermeld, dat de huidige taakverdeling tussen rijk en gemeente met enige aanpassingen ook in de komende kunstenplanperiode gehandhaafd blijft. Dientengevolge dragen rijk en gemeente slechts voor enkele kunstinstellingen een gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid en verstrekt de gemeente in principe geen structurele subsidies aan kleinere gezelschappen.

Conform eerdere aankondiging in de adviesaanvraag van de Wethouder Cultuur dd. 7 november 1991 zijn aanvragen van dergelijke gezelschappen in handen gesteld van het rijk en worden zij thans -op een enkele uitzondering na (zie het vervolg)- door de gemeente definitief afgewezen.

De "nieuwkomers" in andere sectoren dan de podiumkunsten worden wel afzonderlijk behandeld.

Inkomstenverhogende rijksmaatregel bij podiumkunstin- stelingen

In het rijkskunstenplan wordt bij alle podiumkunstin-
stellingen een algemene inkomstenverhogende maatregel van in totaal vele miljoenen voorgesteld. Deze betreft o.a. de volgende door rijk en gemeente gezamenlijk gesubsidieerde instellingen: Art & Pro, het Concertgebouworkest, Het Nationale Ballet en Toneelgroep Amsterdam (zie het vervolg van dit hoofdstuk).

*Inkomsten
verhoging* Uiteraard zijn ook wij voorstander van zo hoog mogelijke eigen inkomsten bij kunstinstellingen, zeker als zulks tot stand komt via verhoging van het aantal bezoekers. Wij nemen derhalve gaarne de suggestie van de Kunstraad over om streefgetallen voor eigen inkomsten of bezettingsgraden te introduceren.

Wij hebben echter bezwaren tegen het algemene, ongerichte karakter van de rijksmaatregel. Daardoor wordt op geen enkele wijze rekening gehouden met de grote verschillen die tussen kunstsectoren en kunstinstellingen bestaan bij de mogelijkheden tot inkomstenverhoging.

Wij hebben eveneens moeite met het gemak, waarmee het rijk tot verhoging van toegangsprijzen en sponsorgelden dwingt. Hogere sponsorbijdragen zijn vanzelfsprekend welkom. De mogelijkheden daartoe moeten echter wel aanwezig zijn en instellingen mogen ons inziens niet structureel afhankelijk raken van sponsors. Extra verhoging van toegangsprijzen bovenop de normale inflatoire dient zowel om praktische als principiële redenen met grote voorzichtigheid te geschieden. De markt moet prijsverhogingen kunnen verdragen. Prijsverhogingen dienen immers per saldo tot inkomstenverhoging te leiden en niet door vraaguitval tot inkomstenverlaging. Het laatste is het geval geweest bij een prijsverhogingsexperiment van het Holland Festival in 1989 en bij een prijsverhoging van de landelijke Museumjaarkaart in 1991.

Dat is de praktische kant van de zaak. Daarnaast treedt door ondoordachte prijsverhogingen een onaangename selffulfilling prophecy in werking en dreigt kunst inderdaad een aangelegenheid te worden voor een financiële "elite". Dat gevaar kan maar zeer gedeeltelijk worden gekeerd door kortingsregelingen voor minima. Ook bij een succesvolle uitvoering daarvan zouden grote inkomensgroepen aldus geconfronteerd blijven met een toenemende financiële ontoegankelijkheid van kunstvoorstellingen.

Huisvestingssubsidies en waarderingssubsidies

Ons voorstel om huisvestingssubsidies voor kunstinstellingen af te schaffen en in plaats daarvan een ruimere categorie "waarderingssubsidies" te introduceren, is geen echt nieuw beleid. Het volgnummer "Accommodaties voor kunstinstellingen" van de cultuurbegroting is immers in de afgelopen jaren reeds drastisch teruggebracht van ruim f 1 miljoen tot bijna f 400.000,-- (in 1992 verdeeld over tien kunstinstellingen: zie bijlage 3). Dat had en heeft legitieme redenen, die niet zozeer van principiële als wel van praktische aard zijn.

In de kunstenplanprocedure zijn huisvestingssubsidies vooral aangevraagd door instellingen die tevens bij het rijk een verzoek om exploitatiesubsidie hebben ingediend. De combinatie van rijksexploitatiesubsidie en gemeentelijk huisvestingssubsidie achten wij weinig gelukkig. Het doet afbreuk aan de nagestreefde heldere taakverdeling tussen rijk en gemeente -gezamenlijke subsidiëring dient zoveel mogelijk beperkt te blijven- én het leidt ertoe, dat de gemeente slechts als bijwagen fungeert. Anders gezegd: in een exploitatiesubsidie dienen normaliter huisvestingskosten verdisconteerd te zijn.

In de vorige paragraaf hebben wij dan ook reeds aangegeven, dat deze aanvragen -van "nieuwkomers" én "oudgedienden"- in handen

van het rijk zijn gesteld en thans door de gemeente definitief worden afgewezen. Dit betreft o.a. de volgende instellingen die thans nog een gemeentelijk huisvestingssubsidie genieten: Amazone, Dansgroep Krisztina de Chatel, Dansstudio Pauline de Groot, De Nieuwe Dansgroep en Taller.

De Stichting Beeldenstorm heeft geen subsidieverzoek ingediend.

Aldus resteert slechts een drietal instellingen die bij de gemeente uitsluitend om een huisvestingssubsidie hebben verzocht en bij het rijk geen subsidieverzoek hebben ingediend: Komedie van Hout, Piano Museum en Studio Laren. Deze aanvragen worden thans na advisering door de Kunstraad afgehandeld, maar dan wel als mogelijke kandidaten voor de nieuwe en ruimere categorie waarderingssubsidies (zie het vervolg van dit hoofdstuk).

Op zichzelf hechten wij geenszins aan de benaming "waarderingssubsidie". Het gaat ons namelijk om het volgende. In geval van subsidiëring volstaan doorgaans de categorieën incidenteel subsidie versus exploitatiesubsidie. Er zijn echter instellingen waar -om uiteenlopende redenen- deze categorieën geen uitkomst bieden: een exploitatiesubsidie voert te ver, aangezien de gemeente geen (in)directe verantwoordelijkheid voor de exploitatie op zich wil nemen, maar de gemeente wil óók niet volstaan met een incidenteel subsidie. In feite wenst de gemeente als "sponsor" op te treden.

Dat is niets nieuws. Voorbeelden in de huidige cultuurbegroting zijn: Maria Austria Particam, Multatuli-museum, Nationaal Vakbonds Museum en Verzetsmuseum, die alle ook in dit kunstenplan op deze wijze zullen worden ondersteund.

Het verlenen van waarderingssubsidies vereist uiteraard een artistiek-inhoudelijk oordeel en een financiële noodzaak, zo goed als dat voor andere subsidievormen geldt. Op deze wijze stellen wij in het vervolg van dit hoofdstuk een aantal waarderingssubsidies als prioriteit voor. Het betreft Amphitheater, Beurs van Berlage, een danswerkplaats/studio, Nieuwe Kerk en Veemtheater.

Het subsidie voor het Planciushuis -in 1992: f 184.460,--, zijnde ongeveer de helft van het volgnummer "Accommodaties voor kunstinstellingen"- wordt ter behoud van deze repetitie- en oefenruimten gecontinueerd.

Aldus resulteert op het bovengenoemde volgnummer een posterioriteit van f 200.000,--.

Internationalisering

Internationalisering is de laatste tijd een modebegrip geworden in kunstpolitieke beschouwingen, waarbij het erop lijkt alsof de landsgrenzen tot voor kort gesloten waren voor kunst, kunstenaars en kunstpubliek. Niets is minder waar. De internationalisering is gelukkig reeds lang een feit door de activiteiten van kunstenaars en kunstinstellingen, al dan niet met (in)directe overheidssteun.

Vanzelfsprekend dienen deze inspanningen voortgezet en geïntensiveerd te worden, waarbij ten aanzien van ettelijke actiepunten een rol is weggelegd voor Amsterdam Kunstenstad.

Paradox

Wij stellen voor om het subsidieverzoek van Het Retoricalaboratorium Paradox af te wijzen conform het negatieve advies van de Kunstraad dd. 30 maart 1992. Aldus blijft Paradox aangewezen op de mogelijkheid van incidentele subsidiëring.

2. Theater**A. Theaters**

Stadsschouwburg/Nieuw Theater

Door de beide adviezen van de Amsterdamse Kunstraad en het indrukwekkende rapport van de ad-hoc Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep Amsterdam is de discussie over dat theater en zijn huisgezelschap naar het juiste niveau getild. Dat is verheugend. Het is tevens opvallend dat de beide adviescommissies in hoofdlijnen tot eensgezinde conclusies zijn gekomen. De conclusies luiden:

- a) In de Stadsschouwburg is om tal van redenen -samenhangend met onverenigbare theateropvattingen, speelstijlen en (speel)opdrachten- een reëel probleem ontstaan dat dringend om een oplossing vraagt. Het probleem betreft zowel de Stadsschouwburgzaal zelf als de relatie tussen Toneelgroep Amsterdam en de Gemeentelijke Dienst van de Stadsschouwburg.
- b) Het probleem kan slechts op één manier afdoende worden opgelost en wel door de bouw van een Nieuw Theater met in ieder geval één grote, flexibel bespeelbare zaal.
- c) Het hoofdstedelijke toneelgezelschap, zijnde Toneelgroep Amsterdam, dient exploitant en hoofdbespeler van het Nieuw Theater te worden.

Het zou overbodig zijn om hier het materiaal en de argumentatie die door de commissies zijn aangedragen, te herhalen. Wij kunnen niet anders dan bewondering hebben voor de degelijkheid van de analyse en delen de bovengenoemde, in onze ogen overtuigende conclusies.

Duidelijk is dat met de komst van een Nieuw Theater de Amsterdamse culturele infrastructuur en de sector podiumkunsten een krachtige impuls zouden krijgen, die beantwoordt aan reeds lang geleden ingetreden en onomkeerbare artistiek-technische ontwikkelingen. Duidelijk is eveneens -het zij herhaald: zie hoofdstuk II.2 (Investerings)-, dat een dergelijk project door de overheid alléén niet te realiseren is. Het vereist een vorm van publiek-private-samenwerking, die ook van het hoofdstedelijke toneelgezelschap zelf forse financiële inspanningen zal vergen. Dat is overigens niets nieuws: op deze wijze is de renovatie van het Concertgebouw gerealiseerd en hetzelfde gebeurt momenteel bij de bouw van het nieuwe toneelhuis van Carré.

Wij achten een principe-besluit over de bouw van een Nieuw Theater met als exploitant en hoofdbespeler Toneelgroep Amsterdam thans gewenst en stellen de Raad dan ook voor om een dergelijk besluit te nemen.

De Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep Amsterdam heeft een schat aan materiaal over het Nieuw Theater aangedragen. Bij de hoofdvariant gaat het om een zaal met een bezoekerscapaciteit van maximaal 600, een bouwinvestering van ca 15,5 miljoen en een extra exploitatietekort voor het Nieuw Theater/Toneelgroep Amsterdam van ca f 1 miljoen.

Dit materiaal vormt de basis voor verder onderzoek. De komende tijd zullen vragen betreffende de financiering, exploitatie, locatie, aantal zalen, publiekscapaciteit, (gast)programmering enz. van het Nieuw Theater een definitief antwoord moeten krijgen. Tevens dient verdere helderheid te komen over de toekomst van de Stadsschouwburg en het Nieuwe de la Mar Theater na het vertrek van Toneelgroep Amsterdam, waarover de Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep Amsterdam eveneens uitgebreid heeft gerapporteerd.

Het zou prematuur zijn om thans nader in te gaan op de bovengenoemde vragen. Toch willen wij één kanttekening maken. Over de locatie van het Nieuw Theater en van het Centrum voor Moderne Muziek wordt volop gediscussieerd en gespeculeerd. Daar is niets op tegen. Wel kan aldus gemakkelijk de indruk ontstaan alsof het kiezen wordt uit tal van interessante opties en alsof het moment van definitieve keuzes reeds is angebroken.

Het lijkt echter verstandig om in alle nuchterheid vast te stellen, dat het uiterst moeilijk zal zijn om - liefst in het centrum van de stad - überhaupt een locatie c.q. locaties te vinden waar deze projecten kunnen worden gerealiseerd. In samenhang daarmee moet tevens worden vastgesteld, dat het moment nog geenszins rijp is voor definitieve keuzes (bijvoorbeeld vóór of tegen de IJ-oever). Dat keuzemoment zal sterk worden beïnvloed door het tijdschema van het IJ-oeverproject.

Bij het Nieuw Theater zou onze voorkeur thans uitgaan naar een locatie in de directe omgeving van het Leidseplein ter versterking van de theaterfunctie aldaar. Ook de Commissie Stadsschouwburg/Toneelgroep Amsterdam heeft deze voorkeur uitgesproken.

Programmeringsbudget Stadsschouwburg

Het Nieuw Theater zal pas over enige tijd verwelkomd kunnen worden. Het is dan ook niet direct van invloed op de subsidiebesluiten ten aanzien van de Stadsschouwburg, Toneelgroep Amsterdam en het Nieuwe de la Mar Theater in het Kunstenplan 1993-1996.

Wel dient voor deze periode het programmeringsbudget van de Stadsschouwburg vastgesteld te worden. In de afgelopen jaren is telkenmale gekozen voor een deels structurele, deels incidentele financiering van het budget, waarin overigens ook publiciteitskosten zijn opgenomen. In 1992 bedraagt het structurele gedeelte ruim f 850.000,-- en het incidentele gedeelte f 800.000,--. De omzetting van het incidentele bedrag in een structurele prioriteit vereist, dat elders in de cultuurbegroting een posterioriteit van dezelfde omvang wordt doorgevoerd.

Het gaat hier niet om de vraag of een programmeringsbudget van f 1.650.000,-- in de komende jaren goed zou kunnen worden

besteed. Daar hoeft immers niet aan getwijfeld te worden. De vraag luidt veeleer of de structurele verhoging past binnen het (financiële) ambitieniveau en de prioriteiten van het kunstenplan.

Tot op heden verkeert de Stadsschouwburg met zijn programmeringsbudget in een duidelijk gunstige positie in vergelijking met andere Amsterdamse theaters, maar ook in vergelijking met bijvoorbeeld de Koninklijke Schouwburg in Den Haag en de Schouwburg in Utrecht die over geen (noemenswaardige) programmeringsbudgetten beschikken. Bovendien valt naar ons oordeel niet te ontkennen, dat een aantal problemen bij andere kunstinstellingen van een andere orde en urgentie zijn. Verhoging van het programmeringsbudget van de Stadsschouwburg is derhalve niet als (structurele) prioriteit in onze voorstellen opgenomen, waardoor het structurele programmeringsbudget beperkt blijft tot het rompbedrag van ruim f 850.000,--. In afwachting van de komst van het Nieuw Theater blijft wel de mogelijkheid van jaarlijkse verhoging via incidentele prioriteiten bestaan. De opgave komt dan weer terug bij de exploitatie-opzet van de Stadsschouwburg na het vertrek van Toneelgroep Amsterdam.

Het Muziektheater

Vanaf de oprichting van het Muziektheater is de beheerstructuur om tal van redenen problematisch gebleken en aldus onderwerp van discussie gebleven. Wij willen thans met het volgende volstaan. Evenals het rijk zijn wij van mening, dat een vergaande integratie op bestuurlijk en organisatorisch niveau tussen De Nederlandse Opera, Het Nationale Ballet en het Muziektheater de beste voorwaarden biedt voor optimale artistieke prestaties en presentaties alsmede voor een efficiënte bedrijfsvoering. Het betreffende overleg is gaande.

In hoofdstuk II.2 (Investerings) is reeds gesteld, dat majeure vervangingsinvesteringen in het Muziektheater -buiten het financiële kader van het kunstenplan- zullen worden betrokken bij de jaarlijkse prioriteitenafweging binnen de totale gemeentebegroting. De eerste gelegenheid daartoe doet zich voor bij de vaststelling van de begroting 1993.

Carré

De invoering van de systematiek van budgetfinanciering is mede bedoeld om goed management te stimuleren. Kunstinstellingen dienen eventuele exploitatieverliezen in volgende jaren in te lopen en mogen exploitatiewinsten naar eigen inzicht besteden of reserveren.

Dat klinkt plausibel, maar er zit een adder onder het gras. De systematiek straft inderdaad slecht management af, maar belooft goed management alleen met zekerheid gedurende de budgetperiode. Na afloop van die periode hangt de managerial succesvolle kunstinstelling immers een onaangename dreiging boven het hoofd. De overheid kan op grond van de behaalde financiële resultaten besluiten tot subsidievermindering. Dat is een hard gelag voor de betrokken instelling en het wordt nog moeilijker te verteren, wanneer onzekerheid bestaat over de mogelijke continuering van het financiële succes.

Bij Carré doet zich dit lastige probleem thans reeds voor. Carré heeft in de afgelopen jaren buitengewoon succesvol geopereerd. Dat geldt voor de programmering en exploitatie, maar ook voor de wijze waarop de voorgenomen nieuwbouw van het toneelhuis is aangepakt. Tegelijkertijd gaat Carré in financieel opzicht onzekere tijden tegemoet. Het betreft dan niet alleen de "normale" onzekerheid van kunstinstellingen die voor een (zeer) groot gedeelte van hun omzet afhankelijk zijn van publieksinkomsten. Het gaat ook om de onzekerheden rondom programmering en exploitatie gedurende de nieuwbouw-operatie.

Wij zijn er echter van overtuigd dat Carré door eigen inspanningen en die van derden de financiering van de nieuwbouw rond zal krijgen zonder een beroep op de gemeentelijke structurele prioriteit 1992 van f 225.000,--. Deze kan derhalve worden ingetrokken, zij het dat de overige gesubsidieerde kapitaallasten ad f 830.000,-- wel ingezet blijven voor de nieuwbouw.

Daarnaast achten wij op grond van de exploitatieresultaten van Carré in de afgelopen jaren een posterioriteit van f 250.000,-- verantwoord, zijnde de huidige jaarlijkse gemeentelijke bijdrage aan het garantiefonds van Carré. Het fonds staat thans voor een bedrag van f 750.000,-- op de balans van Carré, zodat wij het verantwoord achten om voortzetting van de gemeentelijke bijdrage in de komende kunstenplanperiode achterwege te laten. Wel zijn wij ons ervan bewust, dat deze bezuiniging een vergroting van het bedrijfsrisico met zich meebrengt.

Bellevue

Het verbouwingsplan voor de grote zaal van Bellevue zal met voorrang worden gerealiseerd (zie verder hoofdstuk II.2: Investerings).

Amphitheater en Veemtheater

De aanvragen van het Amphitheater en Veemtheater worden door het rijk afgewezen. De Kunstraad houdt een pleidooi voor gemeentelijke ondersteuning van zgn. "studio's" op het gebied van toneel, dans en mime. Wij onderkennen het belang van deze werkplaatsen/studio's voor jonge kunstenaars en stellen dan ook voor om zowel aan het Amphitheater (toneel) als aan het Veemtheater (mime) een prioriteit van f 200.000,-- te verlenen. Ook voor een nader aan te wijzen danswerkplaats/studio willen wij f 200.000,-- reserveren (zie verder dit hoofdstuk onder C: Dansgezelschappen).

Openluchttheater Amsterdamse Bos

De Kunstraad beveelt in zijn eindadvies (pag.48) "enige ondersteuning" van het Openluchttheater Amsterdamse Bos aan. Bij de integrale afwegingen binnen het financiële kader van het kunstenplan hebben wij geen mogelijkheid gezien om het Openluchttheater Amsterdamse Bos tot prioriteit te verklaren. Het jaarlijkse evenement blijft derhalve aangewezen op de mogelijkheid van incidentele projectsubsidie van rijk en gemeente.

Felix Meritis

The Felix Meritis Foundation verwerft in het rijkskunstenplan een structureel exploitatiesubsidie. Al bij eerdere gelegenheden is door ons gesteld, dat wij -zeker in geval van exploitatie-subsidie door het rijk- geen voorstander zijn van (aanvullende) gemeentelijke huisvestingssubsidies. Het subsidieverzoek van Felix Meritis om een huisvestingssubsidie van f 300.000,-- wordt derhalve afgewezen.

Wel zal het overleg met de Foundation worden voortgezet over o.a. voorwaarden van huur of overdracht van het pand. Wij hebben goede nota genomen van het advies van de Kunstraad om het pand Felix Meritis niet aan de Foundation over te dragen, aangezien dergelijke panden ter veiligstelling van hun culturele bestemming overheidsbezit dienen te blijven.

Pensioenvoorziening kleine(re) theaters

In hoofdstuk II.3 (Arbeidsvoorwaarden) is reeds een prioriteit van f 165.000,-- aangekondigd ten behoeve van een fatsoenlijke pensioenregeling voor het personeel van een aantal reeds lang gesubsidieerde theaters. De verdeling is als volgt:

Balie: f 25.000,--, Bellevue/Nieuwe de la Mar: f 85.000,--,
Kleine Komodie: f 35.000,-- en Krakeling: f 20.000,--.

Programmeringsbudgetten kleine(re) theaters

Een ander al jaren slepend probleem betreft de uiterst bescheiden of zelfs geheel ontbrekende programmeringsbudgetten bij een aantal kleinere theaters. De Kunstraad en het Ministerie van WVC vragen terecht aandacht voor dit probleem, wijzend op de noodzaak van een redelijke uitgangspositie van de theaters bij de start van de budgetfinanciering. Wij stellen een prioriteit van in totaal f 350.000,-- voor, als volgt te verdelen:

Balie: f 75.000,--, Bellevue/Nieuwe de la Mar: f 150.000,--,
Frascati: f 75.000,-- en Krakeling: f 50.000,--.

B. Toneelgezelschappen**Toneelgroep Amsterdam**

In paragraaf 1. van dit hoofdstuk is reeds gesproken over de algemene inkomstenverhogende maatregel van het rijk bij podiumkunstgezelschappen. Er bestaat thans nog geen zekerheid over de omvang van de maatregel. Onze inschatting is dat het bij Toneelgroep Amsterdam een totaalbedrag van ca f 690.000,-- betreft. Het bedrag dient volgens de huidige feitelijke subsidieverhouding als volgt verdeeld te worden: gemeente f 410.000,-- en rijk f 280.000,--.

Het behoeft geen betoog, dat zulks een forse ingreep betekent. Toch kunnen wij met deze maatregel instemmen. Het totale subsidie van rijk en gemeente aan Toneelgroep Amsterdam bedraagt thans ruim f 10 miljoen. In het seizoen 1990/1991 leverden de eigen inkomsten slechts 10% van de totale omzet van ca f 11 miljoen op. Evenals het rijk achten wij dat dekkingspercentage te laag.

Toneelgroep Amsterdam is in korte tijd uitgegroeid tot een

toonaangevend gezelschap met een allerwege -ook internationaal- erkend artistiek succes, waarvoor ook wij grote waardering hebben. Het gezelschap moet in staat worden geacht om ook financieel met succes te opereren in die zin dat de opbrengsten toenemen. Wij denken dan met name aan hogere bezoekcijfers, maar ook aan verantwoorde hogere toegangsprijzen met bijbehorende prijsdifferentiatie. Daarnaast staat het Toneelgroep Amsterdam -zeker binnen de systematiek van meerjarige budgetfinanciering- vrij om andere maatregelen in de exploitatieve sfeer te treffen.

Waar wij niet mee kunnen instemmen, is dat het rijk bovenop de inkomstenverhogende maatregel ook nog eens de zgn. "ADM-gelden" aan Toneelgroep Amsterdam wil onttrekken. Dit bedrag van f 600.000,-- is door het rijk reeds bij de start van Toneelgroep Amsterdam in het seizoen 1987/1988 mede ingebracht in het totale gezelschapsbudget. Noch bij Toneelgroep Amsterdam, noch bij de gemeente is een mondelinge of schriftelijke afspraak bekend, dat juist dit bedrag voor een beperkte periode zou gelden. Wij achten het een gelegenheidsargument om bij de vaststelling van het budget voor de komende kunstenplanperiode te verwijzen naar de herkomst van een gedeelte van het huidige budget. Wij doen dan ook een dringend beroep op het rijk om deze maatregel achterwege te laten.

De Nieuw Amsterdam en Cosmic Illusion

De Raad voor de Kunst heeft een negatief advies over De Nieuw Amsterdam (DNA) uitgebracht en een positief advies over Cosmic Illusion.

De Amsterdamse Kunstraad is positief over Cosmic Illusion en kritisch over DNA. Ten aanzien van DNA adviseert de Kunstraad omzetting in een productiekern onder een andere artistieke leiding met als enige doelstelling de verdere professionalisering van allochtone theatermakers.

De adviezen van de Raad voor de Kunst en de Kunstraad maken ten overvloede duidelijk, dat DNA een probleemgeval vormt. Een echt overtuigende oplossing is thans echter (nog) niet voor handen.

Op ons verzoek is de Minister van WVC bereid gebleken haar besluitvorming over DNA en Cosmic Illusion op te schorten. Ons voorstel is om tot de volgende gezamenlijke aanpak te komen. Rijk en gemeente handhaven hun respectieve subsidies voor professionele allochtone podiumkunstgezelschappen op basis van de subsidies 1992 voor DNA en Cosmic Illusion. Aldus blijft een bedrag van ca. f 2 miljoen gedurende de kunstenplanperiode beschikbaar (rijk: ca. f 1.100.000,-- en gemeente: ca. f 900.000,--).

Wij vertrouwen erop, dat het rijk zijn bovengenoemde bedrag inderdaad zal reserveren. Over de besteding van het totale gemeentelijke en rijkssubsidie zal vervolgens aan een ad-hoc-commissie advies worden gevraagd. De commissie zal op korte termijn door de gemeente in overleg met het rijk worden geformeerd.

Handtheater

Wij erkennen het belang van de activiteiten van het Handtheater. Evenals de Kunstraad (zie Toneelevaluatie, pag.21) zijn wij

echter van mening, dat het collectief met name vanwege zijn geringe ervaring nog niet in aanmerking komt voor een meerjarig subsidie. Het Handtheater blijft aldus aangewezen op mogelijke projectsubsidies.

Subsidieruil

In de adviesaanvraag van de Wethouder Cultuur dd. 7 november 1991 is sprake geweest van een mogelijke subsidieruil tussen rijk en gemeente met als inzet van gemeentewege de subsidies ten behoeve van DNA en Art & Pro. Om onderstaande redenen zien wij van een mogelijke ruil af.

Door de bovengenoemde gezamenlijke aanpak van rijk en gemeente bij de meerjarige subsidiëring van professionele allochtone podiumkunstgezelschappen zou slechts het gemeentelijke subsidie aan Art & Pro (in 1992: f 915.400,--) als ruilobject resteren. De gemeente zou dan Huis aan de Amstel kunnen medesubsidiëren in het kader van het door het rijk nagestreefde landelijke subsidiebestel voor kinder- en jeugdtheater. Dat behelst een 40/60-subsidieverhouding tussen rijk en locale overheid. In zijn advies is de Raad voor de Kunst uitgegaan van een rijkssubsidie van f 400.000,-- en een gemeentelijk subsidie van f 600.000,-- ten behoeve van Huis aan de Amstel. Het rijk wenst het bedrag van f 600.000,-- echter niet als een mogelijk onderdeel van een subsidieruil te zien, maar als een gemeentelijke prioriteit en wil voor Huis aan de Amstel derhalve slechts f 400.000,-- beschikbaar stellen.

Wij achten deze zienswijze pertinent onjuist. Het rijk is sinds de oprichting van Huis aan de Amstel de enige structurele subsidiënt. Het gaat ons inziens niet aan om het gezelschap met ingang van een nieuwe kunstenplanperiode voor 60% van zijn subsidie zo maar naar een andere overheid te verwijzen. Wij blijven het rijk dan ook aanspreken op zijn uitsluitende verantwoordelijkheid voor Huis aan de Amstel. Slechts indien het rijk een bedrag van minimaal f 1 miljoen beschikbaar stelt voor Huis aan de Amstel, zijn wij bereid een mogelijke subsidieruil wederom te overwegen.

Wij gaan er aldus voorshands vanuit, dat de gezamenlijke subsidiëring door rijk en gemeente van Art & Pro wordt voortgezet en wij stellen voor om het subsidieverzoek van Huis aan de Amstel af te wijzen.

C. Dansgezelschappen

Het Nationale Ballet

De Raad voor de Kunst én de Amsterdamse Kunstraad staan kritisch tegenover Het Nationale Ballet.

Evenals bij Toneelgroep Amsterdam zal het rijk bij Het Nationale Ballet een inkomstenverhogende maatregel doorvoeren. Onze inschatting is, dat het een totaalbedrag van ca f 1.090.000,-- betreft. Volgens de huidige feitelijke subsidieverhouding dient dit bedrag als volgt verdeeld te worden: gemeente f 650.000,-- en rijk f 440.000,--.

Ook hier is sprake van een forse ingreep bij een totaalsubsidie van ca f 14 miljoen. Toch kunnen wij met de maatregel instemmen,

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

mede gezien het feit dat het rijk in overleg met ons heeft afgezien van een gedwongen tableauvermindering van f 800.000,--.

Bij de realisering van de inkomstenverhogende maatregel zal de aandacht in eerste instantie moeten uitgaan naar verantwoorde verhoging van de toegangsprijzen met bijbehorende prijsdifferentiatie. Daarnaast staat het Het Nationale Ballet - zeker binnen de systematiek van meerjarige budgetfinanciering - vrij om andere maatregelen in de exploitatieve sfeer te treffen.

Overige dansgroepen

Indien de eerdergenoemde verbouwing van Bellevue wordt gerealiseerd, zal voor de kleinere dansgroepen een geschikt podium beschikbaar komen.

Voorts willen wij conform het advies van de Kunstraad ook in de danssector een werkplaats/studio met een bedrag van f 200.000,-- subsidiëren, zo goed als dat bij toneel (Amphitheater) en mime (Veemtheater) het geval is. Mogelijke kandidaten voor de gesubsidieerde danswerkplaats/studio zijn: Artemis, Judith Hamer en Perron 2. Aan de Kunstraad zal hierover binnenkort een afzonderlijk advies worden gevraagd (zie het vervolg van deze paragraaf).

Aldus resteert de structurele subsidiering van (kleinere) dansgroepen naast Het Nationale Ballet. Volgens de huidige taakverdeling tussen rijk en gemeente zou dit een uitsluitende aangelegenheid van het rijk zijn. Dat geldt inderdaad voor Dansgroep Krisztina de Chatel, waarvan de subsidiëring door het rijk wordt gecontinueerd en verhoogd.

Daarnaast is echter een beleidsmatig én financieel probleem gerezen. De Raad voor de Kunst heeft het idee voor een "dancersplatform" gelanceerd dat -zoals te verwachten viel- niet echt enthousiast is onthaald vanwege het ontijdige, geforceerde en gekunstelde karakter. Toch is de Raad voor de Kunst op deze weg doorgegaan met de benoeming van een "formateur" voor het Amsterdamse platform, die op 6 april 1992 een rapport heeft uitgebracht.

Wij hebben vooralsnog grote bezwaren tegen de voorgestelde opzet, die bovendien een bedrag van minimaal f 1,5 miljoen zal vergen. Het rijk heeft niet meer dan f 500.000,-- beschikbaar, hetgeen zowel voor het platform als voor een ander initiatief ontoereikend is.

Om een dreigend gat in het Amsterdamse dansbestel te voorkomen, is in overleg tussen rijk en gemeente voor de volgende opzet gekozen. De gemeente stelt in aanvulling op het bovengenoemde rijkssubsidie van f 500.000,-- eveneens een subsidie van f 500.000,-- bij prioriteit beschikbaar. Na verder overleg met het rijk willen wij binnenkort een nader voorstel ter advisering aan de Amsterdamse Kunstraad voorleggen, al dan niet in samenhang met de bovengenoemde adviesaanvraag over de danswerkplaats/studio.

In afwachting daarvan wordt de besluitvorming over de ingediende subsidieverzoeken in de sector dans aangehouden.

D. Mimegezelschappen

Vanwege de taakverdeling tussen rijk en gemeente blijven Amsterdamse mimegroepen -voor zover het de gemeente betreft- aangewezen op het vrije krediet voor mimekunst.

3. Muziek

A. Podia

Concertgebouw

In grote lijnen geldt voor Concertgebouw N.V. hetzelfde als is gesteld ten aanzien van Carré B.V. (zie dit hoofdstuk, onder 2.A: Theaters). Door buitengewoon succesvol management is de renovatie op indrukwekkende wijze gerealiseerd en zijn de exploitatieresultaten op een meer dan bevredigend niveau gebracht.

Deze prestaties verdienen grote waardering, waarbij speciaal gewezen moet worden op de onwaarschijnlijk hoge bezettingsgraad die in het Concertgebouw inmiddels is bereikt. Tegelijkertijd roept die bezettingsgraad onzekerheid op over mogelijke continuering van het financiële succes.

Niettemin achten wij op grond van de exploitatieresultaten van het Concertgebouw een taakstellende posterioriteit van f 150.000,-- verantwoord. Wel zijn wij ons ervan bewust, dat deze bezuiniging een vergroting van het bedrijfsrisico met zich meebrengt.

De IJsbreker

In hoofdstuk II.2 (Investerings) is reeds aangekondigd dat aan de realisering van het Centrum voor Moderne Muziek mede prioriteit wordt gegeven. De inzet zal idealiter niet slechts moeten zijn een "nieuwe, grotere IJsbreker", maar ook een samenbundeling van instellingen, ensembles en activiteiten op het gebied van de moderne muziek. Tevens is eerder gesteld dat een dergelijk project slechts in een vorm van publiek-private-samenwerking mogelijk is, die ook van De IJsbreker zelf financiële inspanningen vergt.

De aanzienlijke subsidieverhoging van enige jaren geleden was mede gebaseerd op de voorgenomen verhuizing naar Felix Meritis, die uiteindelijk geen doorgang heeft gevonden. Derhalve kan naar ons oordeel in de huidige exploitatie van De IJsbreker een jaarlijkse reserve van f 250.000,-- worden vrijgemaakt ten behoeve van de investeringen in het toekomstige Centrum voor Moderne Muziek.

Wij achten een principe-besluit over de bouw van een Centrum voor Moderne Muziek thans gewenst en stellen de Raad dan ook voor om een dergelijk besluit te nemen.

De Melkweg

De Kunstraad acht het brede multidisciplinaire aanbod van de Melkweg een overblijfsel uit het verleden en bepleit een

concentratie op de sector muziek. Wij denken daar genuanceerder over. Eén van de charmes van de Melkweg is, dat in meerdere ruimten tegelijkertijd verschillende activiteiten plaatsvinden. Mede door dat brede aanbod trekt de Melkweg zo'n buitengewoon divers publiek dat aldus met verschillende kunstdisciplines in aanraking komt. Overigens ligt het accent thans reeds op muziek.

In hoofdstuk II.2 is prioriteit verleend aan de realisering van het verbouwingsplan van de Melkweg. Daarbij zijn wij er voorshands van uitgegaan, dat de verbouwing een (grotendeels) rendabele investering behelst, zodat extra subsidie beperkt of zelfs geheel achterwege zal blijven.

Paradiso

Het kritische advies van de Kunstraad (pag.38 en 39) en de in opdracht van Paradiso zelf uitgebrachte Berenschot-rapporten sterken ons in de overtuiging dat het vroegere elan van Paradiso helaas verminderd is. De tijd is dan ook rijp voor een koerswijziging met drastische reorganisatie.

De programmering zal zich meer moeten concentreren op muziek, hetgeen -mede- efficiencymaatregelen binnen de organisatie mogelijk maakt. Daarnaast dienen inkomstenverhogende maatregelen genomen te worden, die bij een gemiddeld bezoekersaantal van 150.000 per jaar en een huidige gemiddelde toegangsprijs van f 11,-- een aanzienlijke omvang kunnen bereiken.

Aldus achten wij een taakstellende posterioriteit van f 300.000,-- verantwoord.

Voor investeringen in het gebouw zal het eigen vermogen van de Stichting Paradiso moeten worden aangesproken.

Muziekhal

De gemeente is reeds beleidsmatig betrokken bij de popmuziek, inclusief de niet-westerse muziek. Dat gebeurt via de vrije kredieten muziek en popmuziek, de subsidiëring van de Groepenraad Amsterdamse Popmuziek (GRAP) en de subsidiëring van poppodia (o.a. Paradiso en De Melkweg).

Wat echter in Amsterdam node wordt gemist, is een geschikte accommodatie voor grotere popconcerten. Wij doelen daarbij niet op uitzonderlijke popevenementen van grote omvang voor een publiek van tienduizend(en). Dat is een vraagstuk apart, dat in een ander levendig kader reeds aan de orde is. Neen, het gaat ons om min of meer regelmatige concerten voor een aantal bezoekers van maximaal 5000.

Het toonaangevende impresariaat MOJO Concerts heeft het verheugende initiatief genomen om in Amsterdam een dergelijke muziekhal tot stand te brengen. Het overleg tussen MOJO en de gemeente is gaande en wij hopen binnen afzienbare tijd concrete voorstellen te kunnen doen.

Bimhuis/SJIN

De door de Kunstraad bekritiseerde huidige adviesstructuur van de Stichting Jazz in Nederland (SJIN) zal deel uitmaken van een door het rijk geïnitieerde reorganisatie van de SJIN. De reorganisatie betreft overigens vooral de landelijke taken van de SJIN.

Komedie van Hout en Studio Laren

De subsidieverzoeken van Komedie van Hout en Studio Laren worden conform het negatieve advies van de Kunstraad (Toneelevaluatie, pag.23 en aanvullend advies dd. 30 maart 1992) afgewezen.

B. Overige

Het Koninklijk Concertgebouworkest

De eerdergenoemde inkomstenverhogende maatregel van het rijk treft het Concertgebouworkest buitensporig hard. Onze inschatting is, dat het om een totaalbedrag van ca f 1.350.000,-- gaat. De maatregel laat zich ons inziens volstrekt niet rijmen met de benarde financiële positie waarin het orkest zich bevindt; een positie die niet te vergelijken valt met die van Toneelgroep Amsterdam en Het Nationale Ballet.

In de afgelopen jaren zijn reeds grote bezuinigingen bij het orkest doorgevoerd, er is een miljoentekort ontstaan en het orkest is op een onjuiste wijze structureel afhankelijk geraakt van sponsors. Bovendien bestaan er al jaren slepende problemen rondom het aantal en de salariëring van de musici, waarvoor rijk en gemeente geen oplossing hebben kunnen en willen bieden. Bovenstaande overwegingen zouden voor subsidiënten op zichzelf reeds ruim voldoende moeten zijn om af te zien van verdere bezuinigingen.

Er zijn echter nog andere redenen die de voorgenomen rijksmaatregel welhaast bizar maken. De ratio van de algemene inkomstenverhogende maatregel is, dat podiumkunstinstituten te weinig eigen inkomsten hebben en derhalve gestimuleerd c.q. gedwongen moeten worden om hun bezoekerijfers en toegangsprijzen te verhogen.

Het geval wil dat het Concertgebouworkest niet alleen muzikaal, maar ook op de bovengenoemde punten een absolute topper is. Het bezoekersaantal is zowel in totaal als per concert bijna maximaal, de toegangsprijzen zijn in de afgelopen jaren reeds drastisch verhoogd en op internationaal niveau gebracht (en zullen ook in het komende seizoen wederom fors worden verhoogd) en de eigen inkomsten vormen bijna 40% van de begroting (een percentage waar de meeste producerende kunstinstituten slechts van kunnen dromen).

Het bovenstaande impliceert niet, dat bij het orkest geen wijzigingen in de exploitatie-opzet mogelijk zijn. Zo zullen wij van bestuur en nieuwe directie bijvoorbeeld vragen om de reeds in gang gezette herziening van het abonnementensysteem verder door te voeren. Eventuele meeropbrengsten dienen echter het orkest zelf ten goede te komen teneinde de bestaande financiële problemen op een verantwoorde wijze op te lossen.

De voorgestelde rijksmaatregel achten wij te enen male onverantwoord. Het gaat niet aan om een koninklijk toporkest in nog grotere financiële problemen te brengen dan reeds het geval is.

Als grootste subsidiënt (65%) van het Concertgebouworkest doen wij een klemmend beroep op het rijk (35%) om de voorgenomen

maatregel geheel achterwege te laten.

Amsterdams Promenade Orkest

De financiering van het Amsterdams Promenade Orkest (APO) verloopt tot op heden via de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Ondanks de aldus beschikbare middelen (f 3.150.000,--) resteerde in 1992 een structureel tekort van f 400.000,--. Bij de begrotingsbehandeling 1992 is besloten om het tekort af te dekken uit het totale budget van de WSW en het APO mede te betrekken bij het kunstenplan 1993-1996.

Het voltallige APO verzorgt jaarlijks gemiddeld 3 begeleidingen van oratoriumkoren à f 12.500,--. Daarnaast begeleidt het orkest in wisselende (kleinere) samenstelling 6 à 8 uitvoeringen van operetteverenigingen tegen betaling van f 9.000,-- à f 12.500,--. Aldus ontvangt het APO een bedrag van ruim f 100.000,-- uit de cultuurbegroting.

Gegeven de financiële nood van het APO en het belang van het orkest voor de amateurkunst stellen wij in het kunstenplan een prioriteit van f 150.000,-- voor, in aanvulling op de bovengenoemde f 100.000,--. Uiteraard blijft de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor het APO berusten bij de portefeuille Sociale Zaken. Tevens ligt het in de rede om de prioriteit onder de noemer en via het volgnummer "amateurkunst" te koppelen aan een verhoging van het aantal begeleidingen van amateurinstellingen door het orkest.

Poparchief Nederland

De Stichting Popmuziek Nederland heeft bij het rijk en de gemeente Amsterdam een aanvraag ingediend voor de uitbouw en nieuwbouw van het Poparchief Nederland.

De Kunstraad plaatst grote vraagtekens bij de meerwaarde van het plan, afgezet tegen de aanzienlijke meerkosten. Al eerder hadden wij het investeringsverzoek beschouwd als een uitsluitende aangelegenheid van het rijk, zijnde de subsidiënt van de stichting.

Het subsidieverzoek van de Stichting Popmuziek Nederland wordt derhalve afgewezen. Wel zijn wij uiteraard bereid om te bemiddelen bij het zoeken naar een goede locatie, indien het rijk en/of anderen het project financieel mogelijk maken.

4. Film

De in de vorige raadsperiode gevoerde discussie over het gemeentelijke filmbeleid is niet geheel bevredigend verlopen en eigenlijk ook niet beëindigd. De discussiepunten van destijds zijn nog steeds dezelfde en er dreigt een herhaling van zetten. In de discussie duikt telkens weer de premisse op dat "de gemeente Amsterdam te weinig aan film doet". Daarbij wordt dan verwezen naar de omvang van Amsterdamse subsidies ten behoeve van andere kunstsectoren en naar de omvang van subsidies van andere lagere overheden aan plaatselijke filmhuizen.

Wij willen nogmaals herhalen, dat deze vergelijkingen op zichzelf weinig zeggen. Kunstbeleid is geen zaak van "verdelende rechtvaardigheid" in de zin van "alles en iedereen overal evenveel".

Er kunnen hele goede redenen zijn om bepaalde (delen van) kunstsectoren niet of nauwelijks te subsidiëren, evenals het van verstandig beleid kan getuigen om zaken in Amsterdam anders aan te pakken dan elders.

Onze indruk is dat de situatie van de Amsterdamse filmvertoning inderdaad een bijzondere is. Op tal van plaatsen worden kwaliteitsfilms vertoond. Hoe die vertoningsplaatsen worden genoemd (bioscopen, filmtheaters of filmhuizen) en hoe die films worden genoemd (commerciële film of kunstzinnige film), doet niet ter zake.

De Kunstraad wijst op een categorie films met bijzondere artistieke kwaliteiten -meestal met subsidie geproduceerd of geïmporteerd/gedistribueerd- die zonder subsidie niet vertoond kan worden. Deze stelling is in al haar eenvoud wellicht juist, maar zegt tegelijkertijd heel weinig over het te voeren gemeentelijke beleid.

De filmsector opereert internationaal en dus is er wereldwijd een overvloedig aanbod van kwaliteitsfilms. Wat daarvan uiteindelijk in Amsterdam wordt vertoond, is een kwestie van selectie die in eerste instantie via commerciële dan wel landelijk gesubsidieerde importeurs/distributeurs verloopt en die vervolgens geschiedt door de vertoningsplaatsen. Op de eerste selectie heeft de gemeente geen enkele invloed, op de tweede wel in geval van eventuele subsidiëring van vertoningsplaatsen.

De kernvraag voor de gemeente is aldus nog steeds dezelfde: levert de selectie van importeurs/distributeurs een zodanig omvangrijk aanbod van kwaliteitsfilms op dat zonder subsidiëring van vertoningsplaatsen een betreurenswaardig gedeelte daarvan aan Amsterdam voorbij gaat?

Het antwoord op deze vraag valt moeilijk te geven. Dat heeft te maken met de voortdurende onzekerheid rondom het voortbestaan en de activiteiten van commerciële en gesubsidieerde importeurs/distributeurs, waarvoor het rijk in de naaste toekomst slechts ten dele een oplossing zal kunnen aandragen. Het heeft echter ook te maken met de bestaande versnippering van "alternatieve" vertoningsplaatsen (Amsterdams Filmhuis Rialto, Desmet, Kriterion/Studio K, Melkweg, Soeterijn e.a.).

Die versnippering staat een succesvolle (commerciële) exploitatie in het alternatieve circuit in de weg, terwijl het Amsterdamse filmpubliek daarvoor toch groot genoeg zou moeten zijn. Veelzeggend is dan ook de totale stilte die is ingetreden na de lancering door het Amsterdams Filmhuis Rialto voor een Nationaal Filmtheater.

Dit alles geeft te denken. Naar ons oordeel is de tijd nog steeds niet rijp voor ingrijpende beslissingen. Nader overleg met rijk en filmwereld zal hopelijk meer duidelijkheid kunnen verschaffen. Aan een door de Kunstraad geopperde "formateur" van een Nationaal Filmtheater zijn wij derhalve nog lang niet toe. Er is thans eerst behoefte aan ongetwijfeld tijdrovende "informatiewerkzaamheden". Op de resultaten daarvan willen wij niet vooruitlopen.

Gezien het bovenstaande wordt het huidige subsidie aan Amsterdams Filmhuis Rialto conform het advies van de Kunstraad gecontinueerd en wordt het subsidieverzoek van Kriterion afgewezen.

IDFA en Cinekid

Het International Documentary Festival Amsterdam (IDFA) en Cinekid hebben in de afgelopen jaren hun bestaansrecht ruimschoots bewezen. Zij dienen ons inziens niet langer afhankelijk te zijn van incidentele subsidiëring met alle onzekerheid vandien. Ook het rijk is deze mening toegedaan en beide festivals zullen dan ook een plaats verwerven in het rijkskunstenplan.

Het IDFA heeft bij rijk en gemeente subsidies aangevraagd van respectievelijk f 450.000,-- en f 200.000,--. Cinekid heeft verzocht om subsidies van respectievelijk f 150.000,-- en f 40.000,--.

Het rijk streeft bij de subsidiëring van filmfestivals naar een 40/60-verhouding met de lagere overheden. In zijn algemeenheid hebben wij weinig behoefte aan het in leven roepen van nieuwe vormen van "koppelsubsidies". Los daarvan willen wij uit financiële overwegingen volstaan met de door IDFA en Cinekid zelf aan de gemeente gevraagde subsidies van respectievelijk f 200.000,-- en f 40.000,--. Het is aan het rijk om op zijn beurt de hoogte van de rijkssubsidies te bepalen.

5. Musea en expositieruimten

In hoofdstuk II.1 (Uitgangspunten) hebben wij reeds gewezen op de toenemende differentiatie, zo niet fragmentatie van het kunstenveld. De Kunstraad maakt in dit verband behartenswaardige opmerkingen over een in gang zijnde "musealisering" en legt daarmee de vinger op een gevoelige plek.

Voor tal van maatschappelijk deelgebieden wordt een apart museum opgericht. Deze "facetmusea" stoten echter na verloop van tijd op de grenzen van het eigen gebied en vertonen dan de begrijpelijke neiging om hun grenzen te verleggen, waarbij het werkterrein van vergelijkbare instellingen wordt betreden. De musea worden aldus algemener, het thema wordt minder geprononceerd en het aanbod gaat meer op elkaar lijken. De nadelen voor het publiek, de subsidiërende overheden en de musea zelf zijn evident.

De Kunstraad bepleit dan ook terecht een middenweg tussen afremmend dirigisme van de overheid en fractionering van het museale aanbod.

Wij nemen deze waarschuwing van de Kunstraad ter harte en wijzen aldus het uitbreidingsplan van het Rembrandthuis en het subsidieverzoek van het Nederlands Pianomuseum af.

Stedelijk Museum en Fodor

Bij de versterking van de Amsterdamse culturele infrastructuur zal de eerste prioriteit uitgaan naar de voorgenomen uitbreiding van het Stedelijk Museum (zie hoofdstuk II.2: Investerings).

Door de Raad zijn reeds middelen beschikbaar gesteld ter bekostiging van vier schetsontwerpen voor de uitbreiding.

Wij achten het passend om ter gedeeltelijke dekking van de gemeentelijke bijdragen aan de benodigde investeringen en exploitatiekosten voor de uitbreiding van het Stedelijk Museum binnen het budgettair-neutrale kader van het kunstenplan via een posterioriteit middelen vrij te maken.

De posterioriteit is het huidige totale budget voor Fodor van f 800.000,--, dat wordt bestemd als structurele reservering voor de uitbreiding van het Stedelijk Museum. De huidige museumfunctie van Fodor wordt met ingang van 1993 beëindigd. De uitbreiding en verbouwing van Fodor vinden conform de eerdere besluitvorming van de Raad wel doorgang, maar pas na definitieve vaststelling van een nieuwe functie.

Daarbij kan in eerste instantie worden gedacht aan Fodor als onderkomen voor kunstenaarsverenigingen mét aanvullende tentoonstellingen, te organiseren door het Stedelijk Museum binnen zijn reguliere exploitatie.

Bovendien kan in het Stedelijk Museum zelf -na het vertrek van de kunstenaarsverenigingen uit de Nieuwe Vleugel- een ruimere presentatie van Amsterdamse kunst dan voorheen plaatsvinden, passend binnen het tentoonstellingsbeleid van het Stedelijk Museum. Deze tentoonstellingsmogelijkheden zullen uiteraard toenemen na de uitbreiding van het Stedelijk Museum.

Rembrandthuis en Museum Amstelkring

In het voorgaande is het uitbreidingsplan van het Rembrandthuis reeds afgewezen, voorzover het een beoogd gemeentelijk subsidie betreft. Wel zullen interne verbeteringen van het Rembrandthuis kunnen worden opgenomen in het in hoofdstuk II.2 aangekondigde investeringsplan.

Het Rembrandthuis en Museum Amstelkring hebben jaren geleden deel uitgemaakt van de zgn. "kleine museumruil" tussen rijk en gemeente. De indertijd door het rijk overgedragen exploitatie-subsidies ten behoeve van de beide musea zijn uiterst bescheiden geweest en sindsdien niet of nauwelijks verhoogd. Met name de ontoereikende personeelsbezetting voor bewaking e.o. vormt al jaren een onopgelost probleem.

Voor Museum Amstelkring stellen wij een prioriteit van f 75.000,-- voor en voor het Rembrandthuis een prioriteit van f 150.000,--. Conform het advies van de Kunstraad is de prioriteit Rembrandthuis niet bestemd voor uitbreiding van het expositiebeleid, maar voor personeelsuitbreiding c.a.

De Nieuwe Kerk en de Beurs van Berlage

De Raad heeft aan de Nieuwe Kerk een prioriteit van f 100.000,-- verleend, zowel voor 1992 als 1993. In overeenstemming met de intentie van dit besluit en conform het advies van de Kunstraad stellen wij voor om de Nieuwe Kerk ook in de resterende jaren van de kunstenplanperiode een (waarderings)subsidie van f 100.000,-- te verstrekken.

Het noordelijke gedeelte van de Beurs van Berlage heeft al weer enige jaren een prachtige bestemming gevonden met het Nederlands Philharmonisch Orkest als bewoner, bespeler en exploitant.

Het grootste deel van de zuidkant wordt geëxploiteerd door de Stichting Beurs van Berlage. De stichting verkeert al geruime tijd in financiële moeilijkheden en heeft subsidiebedragen aangevraagd, variërend van f 773.500,-- via f 550.000,-- tot f 332.500,--.

Uiteraard dient ook de zuidkant van de Beurs een aansprekende bestemming te behouden c.q. te verkrijgen. Wij stellen dan ook een prioriteit van f 100.000,-- voor ten behoeve van de Stichting

Beurs van Berlage, aangevuld met een jaarlijkse bijdrage van f 100.000,-- vanuit de beeldende kunstgelden. Daarnaast blijft de mogelijkheid van incidentele projectsubsidies van rijk en/of gemeente bestaan.

In verder overleg zal worden gezien hoe een financieel gezonde situatie kan worden gecreëerd voor de Stichting Beurs van Berlage.

Het behoeft geen betoog dat de verhoopte komst van het Instituut voor Vormgeving naar de Beurs een krachtige impuls zal betekenen (zie de volgende paragraaf 6: Beeldende kunst).

Kunstenaarsverenigingen

Door het aannemen van een raadsnotie dd. 13 november 1991 van de raadsleden V.H. Bruins Slot, A. Grewel en C. Hulsman is besloten om de kunstenaarsverenigingen terzijde te staan bij het zoeken naar expositieruimte ter vervanging van de ruimte waarover zij thans nog beschikken in de Nieuwe Vleugel van het Stedelijk Museum. Wij overwegen om aan kunstenaarsverenigingen voor een nader te bepalen gedeelte van het jaar de expositieruimten van het verbouwde Fodor aan te bieden. De daarvoor benodigde gemeentelijke bijdrage zal worden geleverd vanuit de beeldende kunstgelden.

6. Beeldende kunst

A. Algemeen

Het doorwrochte advies van de Kunstraad over het gemeentelijke beeldende kunstbeleid -in ruime zin opgevat- kunnen wij op hoofdlijnen onderschrijven.

Het Amsterdamse beeldend kunstbeleid heeft zich in het verleden ontwikkeld tot een beleid met een duidelijke voortrekkers- en voorbeeldfunctie voor andere overheden. Wij noemen de gemeentelijke artotheken, kunstaankopen, opdrachten, subsidiëring van manifestaties en presentaties, subsidiëring van woon- en werkruimten, bemiddeling bij de toewijzing van woon- en werkruimten, subsidies voor nieuwe disciplines, prijzen via het Amsterdams Fonds voor de Kunst enz.

Toch valt helaas niet te ontkennen, dat er in de afgelopen jaren een tendens is geweest om voor bijna ieder zich voordoend probleem een (subsidie)oplossing te zoeken. Dat heeft geleid tot een voor vele betrokkenen onbevredigende en ondoorzichtige lappendeken van sterk uiteenlopende beleidsinstrumenten, waarvan een aantal ook nog eens slechts marginale betekenis bleek te hebben.

De oplossing ligt voor de hand. Het toekomstige beleid dient samenhang en inzichtelijkheid te vertonen, waarbij tevens wordt aangesloten bij de door het rijk voorgestane taakverdeling tussen rijk en gemeente op het gebied van beeldende kunst.

Dat betekent voor de gemeente -naast de structurele subsidiëring van een aantal instellingen- een concentratie op en uitbouw van een geringer aantal beleidsinstrumenten bij de vrije kredieten: met name kunstaankopen, opdrachten, manifestaties en kunstuitleen. Objectsubsidies voor een jaarlijks te bepalen

aantal nieuwe ateliers/atelierwoningen zullen worden opgenomen in het in hoofdstuk II.2 vermelde investeringsplan.

Productiebudgetten en afzonderlijke regelingen voor bijvoorbeeld vrouwelijke beeldende kunstenaars en starters worden afgeschaft.

Door de gemeente zullen overigens nog enige principiële beslissingen moeten worden genomen. Zo zal een besluit moeten vallen over het al dan niet protectionistische karakter van de subsidies. Voorshands zijn wij in het algemeen voorstander van een niet-protectionistisch beleid: de woon- en werkplaats van een beeldend kunstenaar dient geen rol te spelen bij het verstrekken van gemeentelijke subsidies. Voorts dient bij de kunstuitleen de principiële vraag of gemeentelijke artotheken (gesubsidieerde) kunstwerken mogen verkopen, een afdoend antwoord te krijgen (zie verder onze opmerkingen dienaangaande bij de SBK).

Niet alleen de inhoud, maar ook de uitvoering van het beeldende kunstbeleid is aan een ingrijpende wijziging toe. De huidige uitvoering van het beleid is gefragmenteerd en loopt over te veel ambtelijke en adviserende schijven. Een onderling verband is onvoldoende te herkennen. Een forse reorganisatie is derhalve geboden in het belang van het beroepsveld, het publiek en de beeldende kunst zelf. Het doel zal zijn een centrale facilitaire organisatie voor de behandeling van subsidiestromen en voor algemene ondersteunende activiteiten.

De reorganisatie dient aan te sluiten bij de voorgenomen fonds(en)vorming (zie verder hoofdstuk IV: Fondsvorming). In de reorganisatie zal tevens de bezuiniging op de BKB, waartoe reeds bij de begrotingsbehandeling 1992 is besloten, worden meegenomen.

De beeldende kunstsector is van oudsher een lastig beleids-terrein. Onze voornemens zullen dan ook niet van vandaag op morgen werkelijkheid worden. Niettemin zullen wij met kracht werken aan concrete voorstellen voor de invoering van de bovengenoemde beleidswijzigingen en reorganisatie.

Onze voorstellen voor de verdeling van de beeldende kunstgelden 1993 zullen in aansluiting op de bovengenoemde beleidswijzigingen nog vóór het zomerreces 1992 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Commissie voor Cultuur.

B. Overige

Instituut voor Vormgeving

Zeer binnenkort zal bestuurlijk overleg met de Minister van WVC plaatsvinden over de mogelijke vestiging van het Instituut voor Vormgeving in Amsterdam, waarbij onze voorkeur in eerste instantie uitgaat naar de Beurs van Berlage als startlocatie.

In onze brief van 26 februari 1992 hebben wij de volgende voorstellen aan de Minister gedaan:

1. Huisvesting om niet van het instituut voor ten minste één kunstenplanperiode;
2. Een jaarlijkse bijdrage van f 150.000,-- uit de beeldende kunstgelden voor inrichting en/of aanvullende kosten voor ruimtegebruik binnen danwel buiten de hoofdlocatie;
3. De opstelling van een huisvestingsplan, uitgaande van een ruimtebehoefte van ca. 500 m².

Tevens is benadrukt, dat de vestiging van het instituut in Amsterdam niet alleen door het gemeentebestuur daadwerkelijk zal worden ondersteund, maar ook door beroepswereld, culturele instellingen -waaronder het Stedelijk Museum en de Stichting Dutch Form- en bedrijfsleven. Beroepswereld en bedrijfsleven bereiden thans reeds de oprichting van een ondersteuningsfonds ten behoeve van het Instituut voor Vormgeving voor. Tenslotte zal het instituut mogen rekenen op een jaarlijkse bijdrage uit de beeldende kunstgelden voor manifestaties of bijzondere projecten.

Voorzieningsfonds voor Kunstenaars en SBK

Het rijk zal de subsidiëring van het landelijke Voorzieningsfonds voor Kunstenaars via een nader te bepalen afkoopregeling beëindigen, aangezien andere (nieuwe) fondsen -bijvoorbeeld het Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst met zijn regeling voor beroepskostenvergoedingen, maar ook het Fonds Podiumkunsten- de voorkeur genieten. Het rijk is verreweg de belangrijkste subsidiënt van het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars, waardoor het voor de gemeente in de rede ligt om de rijksbezuiniging te volgen. Het gemeentelijke subsidie bedraagt in 1992 f 257.870,--.

De Stichting Beeldende Kunst (SBK) bevindt zich tussen gemeentelijke artotheken (kunstuitleen) enerzijds en galeries (kunstverkoop) anderzijds. Dat is in feite een voorkeurspositie, aangezien de SBK gesubsidieerde kunst uitleent én verkoopt. Wij achten deze voorkeurspositie om principiële redenen niet langer houdbaar, waarbij zich twee opties aandienen.

1. De gemeente besluit tot voortzetting van de verkoop van gesubsidieerde kunst bij de SBK, maar verleent de artotheken dan eveneens die vrijheid. Met deze gesubsidieerde verkoop wordt de galeries een al dan niet bezwaarlijke concurrentie aangedaan.
2. De gemeente besluit tot beëindiging van de verkoop van gesubsidieerde kunst via de SBK, zo goed als de artotheken thans geacht worden verkoop achterwege te laten. Voor overheidssteun bij de verkoop van kunst zouden SBK en artotheken evenals galeries verwezen moeten worden naar de landelijke WVC-regeling.

Op deze twee opties zullen wij te zijner tijd terugkomen.

Los van de bovengenoemde principiële kwestie stellen wij voor om het exploitatiesubsidie aan de SBK (in 1992 f 210.970,--) te beëindigen. Van het nieuwe SBK-management mag worden verwacht, dat het na de moeizame afgelopen jaren financieel en organisatorisch verder orde op zaken gaat stellen, resulterend in een exploitatie zonder het bovengenoemde gemeentelijke subsidie.

De Appel en Montevideo/Time Based Arts

In overleg met het rijk zullen De Appel en Montevideo/Time Based Arts vanuit de beschikbare beeldende kunst-gelden van rijk en -mogelijk- gemeente worden gesubsidieerd. Daarbij is het streven erop gericht om deze instellingen slechts vanuit één overheid structureel te subsidiëren.

ARCAM

Wij stellen voor om het subsidieverzoek van de Stichting Architectuur Centrum Amsterdam (ARCAM) af te wijzen conform het advies van de Kunstraad (zie het Advies beeldende kunstbeleid, pag.56). Aldus blijft ARCAM aangewezen op de mogelijkheid van incidentele subsidiëring.

Hema-kijkkasten

Conform het advies van de Kunstraad (zie het Advies beeldende kunstbeleid, pag.57) wordt de aanvraag voor Hema-kijkkasten afgewezen. Aldus blijven de organisatoren aangewezen op de mogelijkheid van incidentele subsidiëring.

7. Letteren

Het subsidie aan de Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam (SLAA) wordt conform het advies van de Kunstraad voortgezet. Het vrije krediet ten behoeve van letteren blijft gehandhaafd, hetgeen overigens voor de vrije kredieten in het algemeen geldt.

8. Manifestaties en festivals

Onderdelen van het reguliere kunstaanbod worden door de betreffende organisatoren -al dan niet terecht- in toenemende mate onder de noemer "manifestatie" en "festival" geafficheerd. Dat is een kwestie van inflatoir taalgebruik, maar het heeft als zodanig geen gevolgen voor het kunstaanbod of het kunstbeleid. Voor een goed festivalbeleid is wel het volgende van belang.

heg. Amsterdam heeft zo'n rijk regulier kunstaanbod dat er geen behoefte bestaat aan veel festivals en al helemaal niet aan armetierige of middelmatige spektakels. "Amsterdam Spektakelstad" is geen aantrekkelijke optie en een kunstleven in braderie-vorm evenmin. Het gemeentelijke festivalbeleid dient derhalve selectief gericht te zijn op zich van het reguliere aanbod onderscheidende kwaliteit. Daarbij neemt het Holland Festival vanouds een vanzelfsprekende en centrale plaats in als jaarlijks optredend paradepaard. Maar ook andere eenmalige of terugkerende manifestaties passen zeer wel in het vereiste selectieve beleid: bijvoorbeeld de van Gogh-manifestatie, Rembrandt-jaar, Amsterdam-Venetië, Cinekid en International Documentary Festival Amsterdam (IDFA).

Met name vanwege het toeristische belang worden kunstmanifestaties ook financieel ondersteund door het Ministerie van Economische Zaken en de gemeentelijke portefeuille Economische Zaken. Wij achten dat een juiste en gelukkige ontwikkeling die wij de komende jaren dan ook willen voortzetten. De gezamenlijke subsidiëring uit cultuurbegrotingen en EZ-begrotingen levert verschillende invalshoeken op met daarbij behorende accenten. Voor Economische Zaken is het o.a. van belang om buiten het toeristische hoogseizoen publiekstrekking te creëren, terwijl het vanuit cultuurbeleid wenselijk kan zijn om

het kunstaanbod ook in de zomermaanden te stimuleren. Dergelijke accentverschillen komen ons niet bezwaarlijk voor, aangezien een gezamenlijke aanpak zeer wel verschillende belangen kan verenigen. De goede ervaringen in het recente verleden bewijzen zulks. Bovendien koesteren wij ook op dit punt de nodige verwachtingen van Amsterdam Kunstenstad.

Met de Kunstraad zijn wij van mening dat ten aanzien van festivals/manifestaties terughoudendheid moet worden betracht bij het overschakelen van incidentele op structurele subsidiëring. Dat geldt overigens niet alleen voor manifestaties en festivals, maar in feite voor alle kunstinstellingen.

Toch kunnen er goede redenen zijn om deze terughoudendheid te laten varen. In paragraaf 4.(Film) van dit hoofdstuk hebben wij in overleg met het rijk voorgesteld om Cinekid en IDFA een plaats in de kunstenplannen van rijk en gemeente te geven. De beide festivals hebben hun bestaansrecht ruimschoots bewezen en dienen in onze ogen niet langer afhankelijk te zijn van incidentele subsidiëring met alle onzekerheid vandien.

Conform de negatieve adviezen van de Kunstraad (zie het eindadvies op pag.47 en het aanvullend advies dd. 30 maart 1992) stellen wij voor om de subsidieverzoeken van Amsterdam Summer University, Via Europa en Zomerfestijn af te wijzen. Deze instellingen blijven aldus aangewezen op de mogelijkheid van incidentele subsidiëring.

9. Alloctonenkunst

In het beleid van de afgelopen periode is de aandacht vooral gericht op een stimulering van de professionele en semi-professionele alloctonenkunst. Dat heeft zeker resultaten opgeleverd, maar het heeft ook weer niet datgene gebracht waarop was gehoopt. Wij achten het dan ook zaak om de aandacht te verruimen.

- a) Kunstinstellingen behoren zich bij hun publieksinspanningen meer rekenschap te geven van de sterk veranderende bevolkingssamenstelling van Amsterdam: kunst -en zeker gesubsidieerde kunst- is in principe een openbaar goed voor iedereen (zie eerder hoofdstuk II.4: Participatie en bevolkingssamenstelling).
- b) Ook op het terrein van amateurkunst en kunsteducatie zijn ten aanzien van alloctone Amsterdammers meer inspanningen vereist dan in het verleden. Dat zal een essentieel onderdeel uitmaken van de voorgenomen beleidswijzigingen in deze sector (zie de volgende paragraaf 9: Amateurkunst en kunsteducatie).
- c) Het beleid voor incidentele subsidiëring van professionele en semi-professionele alloctonenkunst wordt conform een eerder besluit van eind 1989/begin 1990 uitgevoerd, inclusief de aangekondigde evaluatie in de loop van het jaar 1993. De evaluatie zal zowel de besteding van het "geoormerkte" bedrag van f 280.000,-- in de reguliere vrije kredieten betreffen als de besteding van het afzonderlijke volgnummer "Alloctone kunstbeoefening". Op dat volgnummer is in 1992 een bedrag van f 435.670,-- opgenomen, bestemd voor activiteiten van "nieuwkomers" en voor ondersteunende instellingen/

faciliteiten, waaronder Scarabes. In afwachting van de evaluatie blijft Scarabes aangewezen op dat volgnummer, hetgeen thans een afwijzing van een meerjarig subsidie behelst.

- d) In hoofdstuk III.2.B (Toneelgezelschappen) is reeds aangekondigd, dat rijk en gemeente gezamenlijk zullen onderzoeken op welke wijze de meerjarige subsidiëring van professionele en semi-profesionele allochtonenkunst in de komende jaren zal plaatsvinden.

Overeenkomstig het advies van de Kunstraad blijven Al Farabi en El Hizjra aangewezen op mogelijke incidentele subsidiëring via de gangbare procedures. Hun subsidieverzoeken worden in het kader van het kunstenplan derhalve afgewezen.

10. Amateurkunst en kunsteducatie

Amsterdam kent een lange geschiedenis op het gebied van de amateurkunst, de kunsteducatie en de kunstzinnige vorming. De jaarlijkse subsidies zijn inmiddels niet onaanzienlijk: f 10,8 miljoen voor kunsteducatie en f 1,8 miljoen voor amateurkunst. Dat heeft veel fraais opgeleverd, maar tegelijkertijd heeft de wet van de remmende voorsprong helaas haar werking niet gemist. Initiatieven van weleer zijn een eigen leven gaan leiden zonder inbedding in een groter verband, wat onder meer heeft geleid tot overlappingsen en witte plekken.

Wij zijn ervan overtuigd, dat het terrein van de kunsteducatie dringend sanering en modernisering behoeft en dat enige stroomlijning op het gebied van de amateurkunst gewenst is.

Ondanks het zinvolle onderscheid tussen kunsteducatie en amateurkunst zullen wij -waar nodig en mogelijk- een betere afstemming tussen beide velden nastreven, met name in het niet onaanzienlijke overgangsgedebiet tussen beide.

Amateurkunst

Ter voorkoming van misverstand en nodeloze onrust willen wij benadrukken, dat in de sector amateurkunst geen grote beleidswijzigingen of drastische reorganisaties op stapel staan. Daar is ook geen reden voor, aangezien de amateurkunst in Amsterdam door de -merendeels onbezoldigde- inspanningen van velen met relatief weinig overheidssteun floreert.

Onze inzet zal zijn om disciplinegevijs (muziek, drama, dans, beeldende kunst, audio-visuele kunst en letteren) overlappingsen weg te werken en witte plekken op te vullen. Het gaat derhalve om een stroomlijning van het geheel. Speciale aandacht zal daarbij uitgaan naar een mogelijke verandering in de verhouding tussen de totale basissubsidies voor koepels/instellingen enerzijds en het vrije krediet voor niet-reguliere activiteiten anderzijds, aangezien het laatste bedrag aan de magere kant is. Tevens zal van amateurkoepels en instellingen meer wervende activiteiten ten aanzien van allochtone Amsterdammers worden gevraagd. Instellingen die zich in het tussengebied van amateurkunst en

kunsteducatie bewegen (bijvoorbeeld de Amateurtheaterschool), zullen wél rekening moeten houden met een forse herstructurering.

Kunsteducatie

Voor de -veel kostbaarder- kunsteducatie geldt een heel ander verhaal dan voor de amateurkunst. Bij de kunsteducatie achten wij een ingrijpende beleidswijziging met bijbehorende drastische reorganisatie geboden.

Op zichzelf zou dat geen nieuws moeten zijn. Profijtonderzoek heeft eerder uitgewezen, dat vooral de financieel draagkrachtigen gebruik maken van gesubsidieerde kunsteducatie. Mede gelet op de veranderende bevolkingssamenstelling van Amsterdam is die situatie juist in de kunsteducatie zeer bezwaarlijk. Derhalve is reeds in 1989 een besluit genomen om de gemeentelijke (financiële) inspanningen op dat terrein primair te richten op de leerplichtige jeugd van 4 t/m 15 jaar en wel via binnenschoolse activiteiten. Daarbij was het uitgangspunt dat in principe álle en in de praktijk zoveel mogelijk schoolgaande kinderen -ongeacht hun afkomst of herkomst- aldus op en via school in aanraking komen met kunst.

Het betreft hier een principiële keuze voor een andere doelgroep van de gesubsidieerde kunsteducatie dan voorheen. Het beschikbare budget zal veel meer voor binnenschoolse en veel minder voor buitenschoolse activiteiten worden ingezet.

Dat betekent uiteraard niet dat buitenschoolse kunsteducatie dient te verdwijnen. Voor thans reeds ongesubsidieerde kunsteducatie verandert er niets, maar het huidige wel gesubsidieerde deel zal in de toekomst inderdaad met veel minder subsidie moeten opereren. Dat impliceert o.a. veel hogere tarieven voor volwassenen en kortingsregelingen voor jeugdigen tot een nader te bepalen leeftijdsgrens en voor Stadspashouders.

Wij verwachten dat de Kunstraad bij nader inzien met deze aangepaste voorstellen zal kunnen instemmen, aangezien ook hij de stimulering van binnenschoolse activiteiten voorstaat. In dit verband brengen wij hoofdstuk II.1 (Uitgangspunten en financieel kader) in herinnering, waar wij niet voor niets spraken over "pijnlijke keuzen" en over het adagium: "niet alles kan en niet alles kan tegelijk".

Binnenschoolse kunsteducatie

De uitvoering van de vastgestelde beleidswijziging is een omvangrijke en gecompliceerde operatie, die slechts gefaseerd op een verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Aan alle 220 basisscholen en alle (brugklassen van) 75 scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam zal een gecoördineerd aanbod van nader te bepalen kunsteducatieve activiteiten worden gedaan. Tevens worden zgn. "kunstateliers" opgericht voor speciale binnenschoolse projecten ten behoeve van leerlingen en leerkrachten.

Veel zal afhangen van de inzet van de aanbieders en van de bereidheid van stadsdelen, scholen en leerkrachten om een actief gebruik te maken van het aanbod.

Veel zal eveneens afhangen van deskundige personele capaciteit en van de beschikbare financiële middelen. De uitvoering van een

basisprogramma voor alle basisscholen en voor (alle brugklassen van) scholen voor voortgezet onderwijs vergt vele miljoenen. Financiering zal (kunnen) komen uit de cultuurbegroting, de onderwijsbegroting en de gelden voor sociale vernieuwing: op centraal én decentraal niveau uit de respectieve begrotingen van de centrale stad, de binnenstad en de stadsdelen. Bij de cultuurbegroting betreft het een herschikking van subsidies voor kunsteducatie en bij de onderwijsbegroting gaat het om middelen in het kader van bijvoorbeeld onderwijsvoorrangsbeleid, verlengde schooldag en formatiebudgetsysteem.

Herstructurering

De beleidswijziging ten aanzien van de kunsteducatie zal voor de betrokken instellingen een ongetwijfeld ingrijpende reorganisatie behelzen. Daarbij zal uiteraard rekening worden gehouden met de belangen van thans gesubsidieerde instellingen. Conform het advies van de Kunstraad zal het uitgangspunt echter zijn een inhoudelijke disciplinegewijze benadering van de nieuwe gesubsidieerde taken en niet zozeer de huidige organisaties. De vorming van een begeleidende stuurgroep -met ruime inbreng vanuit het veld- is gewenst om het reorganisatieproces in goede banen te leiden. Tevens achten wij de hulp van een extern organisatie-adviesburo geboden, zodra nadere concrete voorstellen zijn goedgekeurd. In samenwerking met het veld hopen wij deze voorstellen eind 1992/begin 1993 te presenteren.

Financieel kader en budgetfinanciering bij amateurkunst/ kunsteducatie

De uitkomst van de voorgenomen beleidswijzigingen ten aanzien van de amateurkunst en de kunsteducatie kent vele onzekerheden. Invoering van vierjarige budgetfinanciering is in deze sectoren dan ook nog niet aan de orde. Voorlopig zal de thans geldende systematiek van eenjarige budgetfinanciering dan wel incidentele subsidiëring worden voortgezet.

Er bestaat geen aanleiding voor substantiële vermindering van het in de cultuurbegroting beschikbare subsidiebedrag ten behoeve van amateurkunst en kunsteducatie. Het budget voor amateurkunst is immers altijd relatief bescheiden geweest en een serieuze aanpak van de binnenschoolse kunsteducatie zal aanzienlijke bedragen vergen.

Mede gelet op het advies van de Kunstraad over JAM achten wij bij kunsteducatie/amateurkunst wel een posterioriteit van f 275.000,-- ten bedrage van het huidige subsidie voor JAM verantwoord. Voortzetting van de directe structurele subsidiëring van JAM is ons inziens onnodig. Voor zover JAM als normaal impresariaat opereert c.q. blijft opereren, is directe structurele subsidiëring eigenlijk een onjuiste concurrentievervalsing ten opzichte van de vele andere Amsterdamse impresariaten en organisatiebureaus. Voor zover JAM in de toekomst als ondersteuningsinstituut voor amateurkunst/kunsteducatie kan en wil blijven functioneren, zullen de kosten moeten worden doorberekend aan de afnemers.

Deze posterioriteit zal overigens pas worden gerealiseerd bij de

feitelijke uitvoering van de reorganisatie van de sector kunsteducatie en van de stroomlijning van de sector amateurkunst. De vaststelling van de posterioriteit op dit moment behelst immers een financieel, maar geen inhoudelijk-organisatorisch voorschot op de voorgenomen beleidswijzigingen. De posterioriteit impliceert evenmin de opheffing van JAM.

IV Fondsvorming

De zgn. "vrije kredieten" van de cultuurbegroting kunnen zich verheugen in een vrijwel permanente beleidsmatige belangstelling, zij het dat de intenties telkens van geheel andere aard zijn. Wij willen deze al dan niet waardevolle traditie ook in dit kunstenplan in stand houden, aangezien de omstandigheden daar -toch weer- om vragen.

Tot op heden hanteert de gemeente bij de vrije kredieten een traditionele subsidieprocedure. Deze loopt over vele schijven, achtereenvolgens: afdeling Kunstzaken, Amsterdamse Kunstraad, afdeling Kunstzaken, afdeling Financiën, afdeling Kunstzaken, College, afdeling Kunstzaken, Commissie voor Cultuur en tenslotte wederom de afdeling Kunstzaken. Het belangrijkste argument om aan deze omslachtige procedure vast te houden, is altijd geweest dat het openbare karakter ervan de zorgvuldigheid en rechtszekerheid ten aanzien van de indieners van subsidieverzoeken garandeerde.

Er zijn klemmende redenen om van de huidige procedure af te stappen en -in navolging van het rijk- tot fonds(en)vorming over te gaan.

- 1) Recente jurisprudentie bij de Raad van State heeft opgeleverd, dat aan de overheid geliëerde kunstsubsidiefondsen onder publiek-administratief recht (AROB) kunnen blijven. Daarmee vervalt het bovengenoemde argument.
- 2) Een fonds kan flexibeler werken dan de gemeente. Bijvoorbeeld: de dwang van de gemeentelijke éénjarige begrotingscyclus verdwijnt, waardoor het veel eenvoudiger wordt om bij projecten met een (zeer) lange voorbereidingstijd in een vroegtijdig stadium subsidie te verstrekken c.q. toezeggingen te doen of om bij initiatieven met een langere looptijd dan één jaar navenante verplichtingen aan te gaan.
- 3) De minder bureaucratische werkwijze van een fonds -kortere lijnen- levert efficiëncyvoordelen op. Deze zijn bevorderlijk voor de relatie tussen subsidieverlener en subsidieverzoeker, maar zij zijn tevens onontbeerlijk voor een serieuze aanpak van de relatieproblematiek tussen gemeente en kunstwereld. Daarbij kan immers niet worden volstaan met goede intenties (zie eerder hoofdstuk II.6: Regie).

Het zou prematuur zijn om in dit kunstenplan reeds uitgebreid in te gaan op functie, organisatie, huisvesting en werkwijze van een nieuw fonds c.q. fondsen. Wel willen wij thans in principe besluiten tot fonds(en)vorming mede vanuit de filosofie "besturen op afstand".

Bij de ontwikkeling van nadere voorstellen zullen wij gebruik kunnen maken van de bij het rijk opgedane ervaringen en van het aanwezige adviesmateriaal van de Kunstraad.

Reeds nu lijkt zich een driedeling af te tekenen: een fonds voor de Amsterdamse kunstprijzen, een fonds voor de podiumkunsten en een fonds voor de beeldende kunst, fotografie, vormgeving en toegepaste kunst, dat tevens als centrale facilitaire organisatie op dat terrein zal fungeren (zie eerder hoofdstuk III.6: Beeldende kunst).

Er zijn echter andere varianten denkbaar, zo goed als een oplossing zal moeten worden gevonden voor het vrije krediet ten

behoefte van amateurkunst en kunsteducatie en voor de basissubsidies in de sector amateurkunst.

De fonds(en)vorming zal ingrijpende consequenties hebben voor de afdeling Kunstzaken/hoofdafdeling CER, de Amsterdamse Kunstraad en het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Een aanzienlijk deel van de huidige taken van de Kunstraad en van de afdeling Kunstzaken/hoofdafdeling CER zal worden overgenomen door de fondsen. Voor de Kunstraad rest een algemeen-adviserende taak. Deze kan door de inmiddels werkzame Kunstraad-nieuwe-stijl uitgeoefend blijven, maar ook valt te overwegen om de taak onder te brengen bij de afdeling Kunstzaken. De laatstgenoemde combinatie van Kunstzaken/Kunstraad kan zelfs worden omgezet in een op te richten Dienst Cultuur.

Deze mogelijkheden kunnen met eventuele varianten bestudering verdienen bij de uitwerking van de plannen voor fonds(en)vorming.

V Budgetfinanciering

De invoering van de kunstenplansystematiek gaat gepaard met de invoering per 1 januari 1993 van vierjarige budgetfinanciering. De budgetfinanciering zal van toepassing zijn op een groot aantal kunstinstellingen, maar niet op alle. Er kunnen beleidsmatige redenen zijn om in bepaalde gevallen het oude systeem van éénjarige budgetfinanciering te continueren (zie bijvoorbeeld hoofdstuk III.9: Amateurkunst en kunsteducatie). In andere gevallen kan de budgetfinanciering om bepaalde redenen beperkt blijven tot minder dan vier jaar (bijvoorbeeld in geval van Amsterdam Kunstenstad: zie hoofdstuk II.6: Regie).

Naast meerjarige budgetfinanciering blijven uiteraard vormen van incidentele subsidiëring bestaan, bijvoorbeeld projectsubsidies via de vrije kredieten of investeringssubsidies.

Van gemeentewege gesubsidieerde kapitaallasten vallen buiten de budgetfinanciering, aangezien de looptijd ervan doorgaans niet samenvalt met de budgetperiode.

Budgetsubsidie zal zo veel mogelijk worden toegekend als lump sum-bedrag. Bij subsidiëring achten wij het onderscheid tussen een personele en materiële component niet langer gewenst, uitgezonderd die gevallen waarin rijksregelgeving via de WAGGS zulks vereist.

Meerjarige budgetfinanciering zal geschieden onder een algemeen en vanzelfsprekend voorbehoud. De effectuering van in het kunstenplan vastgestelde meerjarige budgetten komt jaarlijks tot stand via de vaststelling van de gemeentebegroting c.q. de cultuurbegroting. Het budgetrecht van de Gemeenteraad is dan van kracht.

De meerjarige budgetfinanciering vindt plaats onder toepassing van de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (ASA), aangevuld met een afzonderlijke Subsidieregeling Kunstenplan die wij in de vorm van een zelfstandige raadsvoordracht zullen voorleggen (zie bijlage 4). Daarnaast worden specifieke subsidievoorwaarden aan afzonderlijke kunstinstellingen gesteld.

Bij "nieuwkomers" wordt de hoogte van het meerjarige budget via prioriteit in het kunstenplan vastgesteld. Bij voorheen structureel gesubsidieerde kunstinstellingen wordt het meerjarige budget vastgesteld op basis van de huidige cultuurbegroting 1992, waarin vervolgens rompmatige aanpassingen worden verwerkt alsmede de in het kunstenplan vastgestelde prioriteiten en posterioriteiten.

Voor de Dienst Historische Musea, de Dienst Moderne Musea en de Dienst van de Stadsschouwburg geldt vanwege hun gemeentelijke status een ander financieel regime dan voor de overige kunstinstellingen. Wel zullen wij ernaar streven om bij deze diensten zodanige wijzigingen in de financiële regelgeving aan te brengen dat ook zij zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten krijgen als andere kunstinstellingen. Zulks past geheel in de managementfilosofie van de gemeente.

VI Samenvatting van voorstellen

1. Beleidsvoornemens *

Bij de volgende beknopte en puntsgewijze samenvatting van beleidsvoornemens wordt dezelfde volgorde aangehouden als waarin zij in de voorgaande hoofdstukken zijn opgevoerd.

- . De aloude algemene uitgangspunten van het gemeentelijke kunstbeleid zijn onomstreden en blijven onverminderd van kracht: zorg voor kwaliteit, verscheidenheid en vernieuwing van de kunst(en) alsmede zorg voor de actieve en receptieve participatie op kunstgebied.
- . Op basis van de ingediende aanvragen van kunstinstellingen zal een investeringsplan worden opgesteld voor de jaren 1993 t/m 1996. Het betreft zowel klein onderhoud (intern onderhoud en vervangsinvesteringen) als vernieuwing en aanpassing van bestaande accommodaties. In het plan wordt prioriteit verleend aan de verbouwing van Bellevue en De Melkweg (zie verder prioriteit 2).
Majeure vervangsinvesteringen in het Muziektheater worden -buiten het financiële kader van het kunstenplan- betrokken bij de jaarlijkse prioriteitenafwegingen binnen de totale gemeentebegroting.
- . De culturele infrastructuur van Amsterdam heeft forse impulsen. Daarbij zal achtereenvolgens prioriteit uitgaan naar de uitbreiding van het Stedelijk Museum, de realisering van een Centrum voor Moderne Muziek en de realisering van een Nieuw Theater voor Toneelgroep Amsterdam. Eventueel kan daar een Nieuw Filmtheater aan worden toegevoegd.
- . Een actiever gebruik door kunstenaars en kunstinstellingen van de mogelijkheden binnen de werkgelegenheidsregelingen en de regelingen op het gebied van de sociale vernieuwing wordt bevorderd. Een betere afstemming van de landelijke sociale regelingen op de specifieke positie van kunstenaars wordt nagestreefd.
- . Verhoging van de actieve en receptieve participatie wordt met kracht nagestreefd, waarbij rekening wordt gehouden met de veranderende bevolkingssamenstelling van Amsterdam. Dat is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de kunstinstellingen zelf (producenten en accommodaties), maar ook voor de gemeente is een taak weggelegd. Bij de gemeente betreft het dan vooral inspanningen op het terrein van amateurkunst en kunsteducatie alsmede gebruikmaking van de mogelijkheden die de nieuwe opzet van de Amsterdamse locale radio en televisie biedt.
- . Een inspirerend en coördinerend beleid vereist veel meer dan in het verleden een intensief netwerk tussen Stadhuis -bestuurlijk en ambtelijk- en kunstwereld. Daartoe wordt de onevenredig grote aandacht en capaciteit die thans aan de verdeling van de vrije kredieten worden besteed, aanzienlijk teruggebracht via fonds(en)vorming.

- . In het Muziektheater wordt gestreefd naar verdere integratie tussen De Nederlandse Opera, Het Nationale Ballet en het Muziektheater.
- . De gemeente verleent alle mogelijke medewerking aan impresariaat MOJO Concerts bij het tot stand brengen van een muziekhal met een bezoekerscapaciteit van maximaal 5000.
- . De uitbreiding en verbouwing van Fodor worden conform de eerdere besluitvorming van de Raad uitgevoerd, zij het pas na vaststelling van een nieuwe functie voor Fodor. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan Fodor als onderkomen voor kunstenaarsverenigingen met aanvullende tentoonstellingen, te organiseren door het Stedelijk Museum binnen zijn reguliere exploitatie.
- . De vestiging van het Instituut voor Vormgeving in Amsterdam wordt met kracht nagestreefd.
- . Zowel inhoud als uitvoering van het beeldende kunstbeleid -in ruime zin opgevat- wordt ingrijpend gewijzigd. Naast de structurele subsidiëring van een aantal instellingen concentreert het beleid zich op een geringer aantal beleidsinstrumenten: met name kunstaankopen, opdrachten, manifestaties, kunstuitleen en objectsubsidies voor ateliers/atelierwoningen. Een centrale facilitaire organisatie wordt opgericht voor de behandeling van subsidiestromen en voor algemene ondersteunende activiteiten.
- . Het festivalbeleid blijft selectief gericht op zich van het reguliere aanbod onderscheidende kwaliteit. Financiële ondersteuning vindt plaats vanuit de begrotingen Cultuur en Economische Zaken.
- . Bij het beleid ten aanzien van allochtonenkunst wordt de aandacht verruimd naar de Amsterdamse kunstinstellingen in het algemeen en naar het terrein van amateurkunst en kunsteducatie. Het eerder vastgestelde beleid ten aanzien van professionele en semi-professionele allochtonenkunst wordt uitgevoerd en in het jaar 1993 geëvalueerd.
- . Het beleid ten aanzien van amateurkunst wordt gestroomlijnd. Bij de kunsteducatie wordt een ingrijpende beleidswijziging met bijbehorende drastische reorganisatie doorgevoerd. De gemeentelijke (financiële) inspanningen op het terrein van de kunsteducatie worden primair gericht op de leerplichtige jeugd van 4 t/m 15 jaar en wel via binnenschoolse activiteiten.
- . In navolging van het rijk worden fondsen gevormd voor de besteding van de vrije kredieten.
- . Per 1 januari 1993 wordt bij een groot aantal kunstinstellingen meerjarige c.q. vierjarige budgetfinanciering ingevoerd.

2. Prioriteiten en posterioriteiten

Structurele prioriteiten

De samenvatting van de in vorige hoofdstukken genoemde prioriteiten wordt -met uitzondering van de reservering voor de uitbreiding van het Stedelijk Museum- thans weergegeven in volgorde van belangrijkheid.

Bij deze prioriteiten gaat het niet zo zeer om ingrijpende beleidswijzigingen; zulks is meer van toepassing op de in de vorige paragraaf weergegeven beleidsvoornemens. Het betreft vooral het wegnemen van een aantal knelpunten. Deze zijn in het verleden reeds bij herhaling gesignaleerd en recentelijk wederom onder de aandacht gebracht in de adviezen van de Amsterdamse Kunstraad.

	<u>x f 1.000,--</u>
1. Investeringsplan	1.000
2. Amsterdam Kunstenstad (in 1993 en 1994)	200
3. Pensioenvoorziening kleine theaters	165
4. Dans	500
5. Programmeringsbudgetten kleine theaters	350
6 t/m 8.	
Amphitheater	200
danswerkplaats/studio	200
Veemtheater	200
9/10.	
Beurs van Berlage	100
Nieuwe Kerk (vanaf 1994)	100
11. Rembrandthuis	150
12. Amstelkring	75
13/14.	
Cinekid	40
International Documentary Festival Amsterdam	200
15. Amateurkunst (Amsterdams Promenade Orkest)	150
SUBTOTAAL	<u>3.630</u>
16. Reservering uitbreiding Stedelijk Museum	800
TOTAAL	<u>4.430</u>

Het investeringsplan komt in principe de gehele kunstsector ten goede. De overige prioriteiten zijn -Amsterdam Kunstenstad en de uitbreiding van het Stedelijk Museum buiten beschouwing gelaten - zonder uitzondering bestemd voor kleine(re) kunstinstellingen, waarmee een evenwichtiger verhouding binnen de cultuurbegroting tussen grote en kleine(re) kunstinstellingen wordt bereikt (zie hoofdstuk II.1: Uitgangspunten en financieel kader).

Een aantal prioriteiten is welhaast onontkoombaar voor een sociaal en financieel verantwoorde bedrijfsvoering bij de betreffende instellingen: pensioenvoorziening en programmeringsbudgetten kleine theaters, Nieuwe Kerk, Beurs van Berlage, Rembrandthuis en Amstelkring.

De dansprioriteit is noodzakelijk om in samenwerking met het rijk een leemte tussen Het Nationale Ballet en het vrije danskrediet te voorkomen.

De prioriteiten Amphitheater, Veemtheater en danswerkplaats/studio verschaffen een tot op heden ontbrekende structurele voorziening voor jonge kunstenaars in de disciplines toneel, mime en dans.

De prioriteiten IDFA en Cinekid maken een einde aan een jaarlijks terugkerend oneigenlijk gebruik van de betreffende vrije kredieten, waar deze instellingen gezien hun gevestigde aard eenvoudigweg niet thuishoren.

Posterioriteiten

De samenvatting van de in vorige hoofdstukken genoemde posterioriteiten wordt thans weergegeven in volgorde van minste pijn. De posterioriteiten zullen alle -op één uitzondering na: amateurkunst en kunsteducatie (JAM)- per 1 januari 1993 worden doorgevoerd.

Bij de posterioriteiten zijn ongerichte, algemene bezuinigingen welbewust buiten beschouwing gebleven. Er is daarentegen per kunstinstelling c.q. volgnummer onderzocht welke gerichte posterioriteiten verantwoord zijn.

	<u>x f 1.000,--</u>
1. BKB	900
2/3.	
Carré	250
Concertgebouw	150
4. Amateurkunst en kunsteducatie (JAM) *	275
5. Voorzieningsfonds voor Kunstenaars	260
6. Accommodaties kunstinstellingen	200
7. Paradiso	300
8/9.	
Het Nationale Ballet	650
Toneelgroep Amsterdam	410
10. Stichting Beeldende Kunst	210
11. Fodor	800
SUBTOTAAL	<u>4.405</u>
12. Restant stelpost prijsaanpassingen 1992	110
TOTAAL	<u>4.515</u>

ad 12. Van de in de suppletoire begroting 1992 opgenomen stelpost voor prijsaanpassingen is een bedrag van f 110.000,-- structureel vrij gebleven. Dit bedrag kan ter dekking van de kunstenplanprioriteiten worden benut.

* De posterioriteit Amateurkunst en Kunsteducatie (JAM) van f 275.000,-- wordt pas gerealiseerd bij de feitelijke uitvoering van de reorganisatie van de sector kunsteducatie en van de stroomlijning van de sector amateurkunst. Tot die tijd zal compensatie binnen de cultuurbegroting worden geboden.

Het verschil tussen de totale prioriteiten en posterioriteiten bedraagt f 85.000,--. Bovendien gaat de prioriteit Nieuwe Kerk ad f 100.000,-- pas in 1994 in. Aldus bedraagt de benodigde compensatie in 1993 f 90.000,-- (f 275.000,-- minus f 85.000,-- minus f 100.000,--), waarvoor incidentele dekking zal worden geleverd.

3. Meerjarig gesubsidieerde instellingen

Uitgaande van de cultuurbegroting 1992 en rekening houdende met de genoemde structurele prioriteiten en posterioriteiten, volgt thans een alfabetische opsomming van de instellingen die met ingang van 1993 meerjarig worden gesubsidieerd:

Amphitheater

Amsterdam Kunstenstad

Amsterdams Filmhuis Rialto

Amsterdams Grafisch Atelier

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Amsterdams Uit Buro

Art & Pro

Balie

Beurs van Berlage

Carré

Cinekid

Concertgebouw N.V.

Concertgebouworkest

Engelenbak

Holland Festival

International Documentary Festival Amsterdam

Stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek in Nederland

Jeugdtheater de Krakeling

De Kleine Komodie

Maria Austria Particam

Melkweg

Multatuli-genootschap

Museum Rembrandthuis

Museum Amstelkring

Muziekcentrum Oude Schans (Bimhuis)

Muziektheater

Nationaal Vakbonds Museum

Het Nationale Ballet

Nieuwe Kerk

Paradiso

Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam (SLAA)

Theatercombinatie Bellevue / Nieuwe de la Mar

Theaterunie (Brakke Grond / Frascati)

Toneelgroep Amsterdam

Uitmarkt

Veemtheater

Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst

Verzetsmuseum

IJsbreker

4. Afwijzingen van subsidieverzoeken

Mede op grond van de adviezen van de Kunstraad worden -in alfabetische volgorde- de volgende subsidieverzoeken afgewezen c.q. worden de volgende subsidies beëindigd:

Stichting Architectuur Centrum Amsterdam (ARCAM)
 Stichting Maarten Altena Ensemble
 Stichting Al Farabi
 Stichting Amazone
 Amsterdam Summer University
 Stichting ASKO Ensemble
 Stichting Luc Boyer i.o.
 Stichting Capella Amsterdam
 Theatergroep Carver
 Stichting Ebony Band
 Stichting Effekten in Ontwikkeling
 Stichting El Hizjra
 Felix Meritis Foundation
 Griftheater
 Stichting Handtheater
 Hemakijkkasten
 Komedie van Hout
 Stichting Huis aan de Amstel
 Stichting Dansgroep Krisztina de Châtel
 Vereniging Kriterion
 Kunstkanaal
 Nationaal Fonds
 Stichting Nederlands Blazers Ensemble
 Stichting Nederlands Piano Museum
 Het Nederlands Volkstoneel
 Nieuw Ensemble
 Nieuw Sinfonietta Amsterdam
 Stichting Open Haven Museum
 Stichting Openluchttheater Amsterdamse Bos
 Paradox i.o.
 Stichting Prohevima
 Stichting Reizend Muziekgezelschap
 Stichting Beeldende Kunst (SBK)
 Stichting Popmuziek Nederland
 Stichting Schreeuw
 Stichting Stalhouderij Theatre Company
 Stichting Strooker
 Stichting Studio Laren
 Studio Peer
 Stichting Suver Nuver
 Taller Amsterdam
 Stichting Theater Incidenten (Zomerfestijn)
 Toneelgroep De Trust
 Via Europa
 Voorzieningsfonds voor Kunstenaars
 Stichting Waterland Producties
 Stichting Wereld Premieres

Cultuurbegroting 1992**Accommodaties**

-Muziektheater	f 14.000.000	
-Stadsschouwburg	f 7.400.000	
-Carré	f 3.300.000	
-Concertgebouw	f 2.800.000	
-13 kleinere theaters en concertzalen	f 12.900.000	
-huisvestingssubsidies	f 400.000	
	<hr/>	+
Totaal accommodaties		f 40.800.000

Musea

-Stedelijk Museum/Fodor	f 17.000.000	
-Amsterdams Historisch Museum/ Willet-Holthuysen	f 12.100.000	
-6 kleinere musea	f 1.200.000	
	<hr/>	+
Totaal musea		f 30.300.000

Scheppende kunsten

-Amsterdams Fonds voor de Kunst	f 1.200.000	
-Beeldende kunst:		
WVC-gelden	f 6.900.000	
Opdrachten/aankopen/projecten (beeldende kunst, gebonden kunst, fotografie, video)	f 1.800.000	
Bureau Beheer Kunstwerken	f 200.000	
overige	f 300.000	
	<hr/>	+
	f 9.200.000	
-Letterkunde	f 200.000	
-Film	f 200.000	
-Overige	f 800.000	
	<hr/>	+
Totaal scheppende kunsten		f 11.600.000

Podiumkunsten

-Toneel:			
Toneelgroep Amsterdam	f	5.600.000	
Art&Pro	f	900.000	
De Nieuw Amsterdam	f	900.000	
theaterproducties	f	1.000.000	
		-----	+
	f	8.400.000	
-Dans en mime:			
Het Nationale Ballet	f	8.500.000	
dans- en mimeproducties	f	800.000	
		-----	+
	f	9.300.000	
-Muziek(theater):			
Concertgebouworkest	f	8.100.000	
concerten en producties	f	1.200.000	
overige	f	300.000	
		-----	+
	f	9.600.000	
-Overige podiumkunsten:			
Holland Festival	f	800.000	
manifestaties, projecten, allochtone kunstbeoefening	f	1.700.000	
		-----	+
	f	2.500.000	
			+
Totaal podiumkunsten		-----	f 29.800.000

Amateurkunst en kunsteducatie

-Amateurkunst	f	1.800.000	
-Kunsteducatie:			
Muziekschool Amsterdam	f	6.900.000	
Stichting Kunstzinnige Vorming	f	3.200.000	
overige	f	700.000	
		-----	+
Totaal amateurkunst/kunsteducatie		-----	f 12.600.000

Ondersteunende instellingen en overige

Amsterdamse Kunstraad	f	900.000	
Amsterdams Uit Buro	f	2.200.000	
Overige	f	500.000	
		-----	+
Totaal ondersteunende instellingen en overige		-----	f 3.600.000

Totaal Cultuurbegroting

f 128.700.000

Gevraagde investeringen 1993-1996

naam	wensinvest	opmerkingen
Adams Filmhuis Rialto		p.m.
Adams Hist. Mus/Willet	3875.000	verbouwing entree/binnenplts, beveiliging, groot onderh, automatis.
Al Farabi	60.000	eenmalige inrichtingskosten
Amphitheater	232.500	deel verbouwingsinvestering, deel administratieve aanschaffen
Beheer Muz.C.Oude Sch	200.000	verbouwing kelder (kleedkamers/ repetitieruimten)
Concertgebouw NV	4000.000	achterstalling onderhoud, vervangingsinvesteringen
Dansproductie		geen investeringsplan ingediend, later misschien nog
El Hizjra	62.350	aanschaf inventaris
Engelenbak	70.000	nieuwe tribune
Ijsbreker		nieuwbouw p.m.
Jeugdtheater A'dam	800.000	lichtinst./renovatie WC's prioriteit, achterst. onderh. 7 ton tzt
Kleine Komodie	750.000	renovatie toneelhuis
Kriterion, Ver.	200.000	verbouwing en de installatie van een video beam
Melkweg, St.	2750.000	verbouwing t.b.v. nieuwe (concertzaal)
Muziekschool Adam		investering voor verbouwing Meervaart?
Muziektheater		p.m.
Nationaal Fonds		geen investeringsplan ingediend, maar panden moeten opgeknapt
Paradiso	252.000	bijdrage verbouwing
Rembrandthuis		uitbreiding museum naar Saskiahuis, geen investeringsplan ?!
SPN /St. Popmuziek NL	1000.000	bijdrage restauratie/verbouwing voormalig rioolgemaal
Stadsschouwburg		p.m.
Stedelijk Museum	30000.000	uitbreiding stedelijk museum excl. de grondkosten
Theatercomb. B/NwdLM	840.000	achterstallig onderhoud (2,4 ton)/verbouwing Bellevue (6 ton)
Theaterunie		groot onderhoud (25.000) + p.m. meerjareninvest. (kantoor/kassa)
Toneelgroep Amsterd.		nieuw theater p.m.
** TOTAAL **	45091.850	

No. CER/KZ'92 1/4

Verlening subsidies voor
accommodaties kunstinstellingen in 1992.

E x t r a c t
uit het boek der Besluiten van
Burgemeester en Wethouders van Amsterdam

vrijdag, 7 februari 1992

Op voorstel van de Wethouder voor de Cultuur, Educatie en Jeugdzaken wordt het volgende besluit genomen:

Burgemeester en Wethouders van Amsterdam;

Gelet op de aanvragen van de in dit besluit genoemde instellingen;

Gelet op het advies van de Wethouder voor de Financiën van

In aanmerking nemende de Algemene Subsidieverordening Amsterdam;

In aanmerking nemende het gevoelen van de Commissie voor Cultuur, Educatie, Jeugdzaken en Bestuurlijke Betrekkingen, uitgesproken in de vergadering van

B e s l u i t e n

- I Aan de hierna vermelde instellingen voor het jaar 1992 ten hoogste de volgende bijdragen in de huisvestingskosten te verlenen:
1. Stichting Taller	f	43.520,--
2. Stichting Dansgroep Krisztina de Châtel	f	47.030,--
3. Stichting Dansstudio Pauline de Groot	f	9.660,--
4. Stichting Studio Laren	f	8.460,--
5. Stichting Amazone	f	12.080,--
6. Stichting Beeldenstorm	f	45.700,--
7. Stichting De Nieuwe Dansgroep	f	29.660,--
8. Stichting De Balie (annuïteit geldlening)	f	15.660,--
9. Stichting Planciushuis	f	184.460,--
- II De onder I vermelde bedragen tot een totaal van f 396.230,-- te brengen ten laste van volgnummer 540.2.22 (Accomodaties voor kunstinstellingen) van de begroting voor 1992.

Afschrift van dit besluit zal worden gegeven aan de Hoofdafdeling Cultuur, Educatie en Recreatie/afd. Kunstzaken (4 stuks), de Hoofdafdeling Financiën en Stadsdeelfinanciën (2 stuks) alsmede aan de Gemeentelijke Accountantsdienst (2 stuks) en de Amsterdamse Kunstraad.

Voor eensluidend extract
de Secretaris

**Ontwerp Bijzondere subsidieverordening meerjarige
budgetsubsiëring in het kader van de kunstenplansystematiek**

1. Algemeen

Eens in de vier jaar stelt de Gemeenteraad een kunstenplan vast. In het kunstenplan legt de Gemeenteraad zijn beleidsvoornemens ten aanzien van de kunstensector vast voor een periode van vier jaar, alsmede het financiële kader waarbinnen deze beleidsvoornemens worden gerealiseerd. Het doel van de kunstenplansystematiek is het Amsterdamse kunstbeleid eens in de vier jaar in zijn geheel ter discussie te stellen, zowel wat betreft de beleidsmatige uitgangspunten als wat betreft het subsidievolume voor de verschillende sectoren en de individuele kunstinstellingen.

De vaststelling van het kunstenplan geschiedt onder de algemene voorwaarde dat zich bij de gemeente gedurende de planperiode géén onvoorziene financiële calamiteiten van een zodanige omvang voordoen dat herziening van de voornemens noodzakelijk is.

Naast het vierjaarlijkse kunstenplan stelt de Gemeenteraad jaarlijks de gemeentebegroting vast. Aangezien de Gemeenteraad bij de vaststelling van het kunstenplan slechts een voorbehoud maakt ten aanzien van grote onvoorziene financiële calamiteiten, wijkt hij bij de vaststelling van de begroting ten aanzien van het onderdeel cultuur, in beginsel niet af van de in het kunstenplan geuite voornemens.

Subsiëring van kunstinstellingen zal na invoering van de kunstenplansystematiek in principe (er zijn uitzonderingen mogelijk) nog uitsluitend plaatsvinden in het kader van het kunstenplan. Dit brengt een aantal ingrijpende veranderingen mee van de subsiëmethodiek.

Nu subsiëring afhankelijk wordt van opname in het kunstenplan, wordt elke vier jaar het gehele subsidiebeleid integraal heroverwogen. (Exploitatie)subsidie wordt derhalve nooit voor een langere periode toegekend dan tot aan het einde van de kunstenplanperiode, oftewel voor maximaal vier jaar. De subsiëring eindigt aan het einde van de kunstenplanperiode. Voor opname in een volgend kunstenplan is een nieuwe subsidieaanvraag nodig.

Aangezien de Gemeenteraad voor een periode van vier jaar zijn voornemens ten aanzien van het kunstbeleid vastlegt, wordt het mogelijk om over te gaan tot invoering van meerjarige budgetfinanciering. Dit houdt in dat aan een instelling onder bepaalde voorwaarden voor meerdere jaren een subsidiebudget wordt toegekend, waarmee het een goedgekeurd meerjarig beleidsplan dient uit te voeren en waarbij de behaalde artistieke en financiële resultaten van belang zijn voor de beslissing over een eventuele voortzetting van de subsiëring in een volgend kunstenplan.

Niet alle instellingen zullen te maken krijgen met meerjarige budgetsubsidie. Bestaande subsiëvormen, zoals projectsubsidies en investeringssubsidies, kunnen ook in het kader van de

kunstenplansystematiek worden toegekend.

Meerjarige budgetfinanciering vindt plaats op grond van de Bijzondere Subsidieverordening meerjarige budgetsubsiëring in het kader van de kunstenplansystematiek, als aanvulling op de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (1985). De bijzondere subsidieverordening, die hieronder in ontwerp is afgedrukt, zal bij afzonderlijke voordracht ter vaststelling aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.

2. Ontwerp Bijzondere subsidieverordening meerjarige budgetsubsiëring in het kader van de kunstenplansystematiek

Subsidie-aanvraag

1. Een instelling kan subsidie aanvragen voor de kosten verband houdende met de uitvoering van een meerjarenbeleidsplan.
2. Een meerjarenbeleidsplan heeft betrekking op een periode van vier jaar, samenvallende met de kunstenplanperiode.
3. Het meerjarenbeleidsplan, tevens aanvraag van subsidie, dient tijdig voor aanvang van de kunstenplanperiode bij Burgemeester en Wethouders te worden ingediend, en bestaat uit:
 - a. een inhoudelijk gedeelte;
 - b. een gecompriëerde meerjarenbegroting voor de planperiode;
 - c. een activiteitenoverzicht per planjaar.
4. De aanvraag om subsidie wordt jaarlijks bijgesteld door het indienen van een geactualiseerde gecompriëerde begroting en, voor zover noodzakelijk, een bijgesteld inhoudelijk gedeelte en activiteitenoverzicht. De jaarlijkse bijstelling dient uiterlijk drie maanden voor het begin van het betreffende planjaar bij Burgemeester en Wethouders te worden ingediend.
5. Burgemeester en Wethouders kunnen nadere voorschriften geven met betrekking tot de indiening en vorm van het meerjarenbeleidsplan en de jaarlijkse bijstelling daarvan, alsmede met betrekking tot de door de instelling te overleggen kwantitatieve gegevens.

Subsidietoekenning

6. Uiterlijk drie maanden voorafgaand aan het eerste jaar van de kunstenplanperiode delen Burgemeester en Wethouders de instelling mede welke intentie zij hebben ten aanzien van de subsidiëring gedurende de kunstenplanperiode. In de intentieverklaring wordt een nadere invulling van de subsidiegrondslag gegeven.
7. Het in het kunstenplan en de intentieverklaring van Burgemeester en Wethouders opgenomen subsidiebedrag wordt jaarlijks aangepast aan de nominale ontwikkelingen.
8. Tenzij bij de subsidietoekenning anders wordt bepaald, wordt het subsidie toegekend in de vorm van een lump sumbedrag.

Ten aanzien van instellingen waarop de Wet Arbeidsvoorwaardenregeling Gepremieerde en Gesubsidieerde Sector (WAGGS) van toepassing is, wordt bij de toekenning het subsidiebedrag gesplitst in een component voor personele lasten en een component voor materiële lasten.

Afrekening

9. De verantwoording van de besteding van het toegekende subsidie en de ontvangen voorschotten vindt plaats door indiening van een gecombineerd jaarverslag en jaarrekening voor elk van de vier planjaren. Het jaarverslag bestaat uit een inhoudelijk gedeelte en een overzicht van de gerealiseerde activiteiten. De jaarrekening bestaat uit een (gecomprimeerde) exploitatierekening en een balans.
10. Het gecombineerde jaarverslag/jaarrekening wordt binnen zes maanden na afloop van het betreffende planjaar bij Burgemeester en Wethouders ingediend.
11. Indien aan de gestelde subsidievoorwaarden is voldaan, wordt het subsidie voor het betreffende jaar definitief vastgesteld op een bedrag gelijk aan het voorlopig maximaal toegekende bedrag. Eventuele overschotten of tekorten bij de instellingen worden in dat geval niet verrekend of gesuppleerd.
12. De instelling dient Burgemeester en Wethouders desgevraagd inzicht te verschaffen in de financiële positie van aan de instelling gelieerde rechtspersonen.